

ELŐFIZETÉS

HELYTREN:

Évi ár 24 korona.
Félévi 12 korona.

VIDEKEN:

Évi ár 28 korona.
Félévi 14 korona.

Hirdetések:

6 soros helyet egy sor 20 fill.
minden sorozatnál 15 fillér.

nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetem
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 100.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1908.

FELKÉSZÍTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, október 29.

Az aradi helyőrség
új parancsnoka.

A király bélafevi Fekete Miklóst nevezte ki.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

Mint a késő éjjeli órákban értesülünk, a király már kinevezte *Arendt* Lajosnak, az aradi helyőrség volt parancsnokának utódját. A hadsereg *rendeleti közlönye* ma este kiadott számában adja tudtul, hogy a felség *Arendt* helyét bélafevi *Fekete* Miklós ezredessel töltötte be. Az ezredes, aki fiatal korában részt vett a bosnyák okkupációban, a leghumánusabb és legjóvágóbb katonának ismerik.

A kinevezésről ezt jelenti fővárosi társaságunk:

As Armee-Verordnungsblatt für das k. u. k. Heer ma este megjelent 42. száma a következőket közli:

— Ő felsége legkegyelmesebben elrendelte, hogy *Arendt* Lajos vezérőrnagy, a 34. gyalogdandár parancsnoka, egészségi okokból, saját kérelmére állásától felmentessék és helyébe bélafevi *Fekete* Miklós ezredes, az 52. gyalogezred parancsnoka a 34. gyalogdandár parancsnokává neveztessék ki.

Zichy gróf estélye.

— Mulató politikusok. —

A magyar delegáció elnöke, *Zichy* Tivadar gróf, kedden estét adott a Park klubban a magyar és osztrák delegáció tiszteletére. Az volt a célja, hogy a két állam politikusait a fehér asztal mellett közelebb hozza egymáshoz és közvetlen, barátságos eszmecsere után eloszlassa a politikai ellenfelek között fölforgó ideg ellentéteket.

Kilenc órakor gyűlekeztek a vendégek, akiket a házigazda a Park klub emeleti nagytermében lekötelező szívesseggel fogadott. Ott voltak a közös miniszterek: *Aerenthal* báró külügyminiszter, *Schönaich* báró hadügyminiszter és *Burián* István báró közös pénzügyminiszter vezérkarukkal, a közös miniszteriumoknak a delegációban elfoglalt katonai és polgári tisztviselőivel. A magyar kormány tagjai közül *Daranyi* Ignác földművelésügyi miniszterrel kivül minden miniszter eljött és ott voltak a magyar delegátusok osztrák teljes számban és az osztrákok közül vagy ötven delegátus. A magyar és osztrák sajtót is nagyszámú ujságíró képviselte. Hivatalosak voltak az országgyűlés szindikátus tagjai és a parlamenti tudósítók. Eljött *Juch* Gyula, a képviselőház elnöke és a nevesebb vendégek között volt *Schönaich* lovag, a királyi kabinetsroda főnöke, aki minden oldalról szíves, mosolygó közönséggel üdvözölt. De nála is nagyobb főhírnéket költött *Peer*

Harcok előtt.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, október 28.

Kötetekre menő ujságcikkek és tanulmányokat irtak már *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszternek a választói jog reformjáról szóló törvénytervezetéről. Pedig még azt se tudja a közvélemény: megkapta-e már *Andrássy* a főhatalmazást a felségtől a javaslat benyújtására. A jelek azt mutatják, hogy eddig erre nem kapott jóváhagyást a királytól. A nemzet s a magyarság érdekeit védelmezők ellenségei mindent elkövettek, hogy ennek a javaslatnak megnehezítsék a soraát s ha tudják: lehetetlenné is teszik. A szocialisták és a nemzetiségek harcot hirdetnek a pluralitás ellen, mert az erős csapást mérne rájuk.

Minél inkább közeledik a november 10-ike, amikor *Andrássy*nak ünnepélyes ígéretéhez képest a választójogi javaslatot a törvényhozás elé kell terjesztenie, annál inkább szaporodik azoknak a tábor, akik élet-halál harcot hirdetnek a pluralitás ellen. Ma már hatalmas phalanx foglal állást az általános, egyenlő és titkos választójog mellett, amelynek megvalósítása érdekében erős agitáció indult meg az ország minden részében. Minden nap számos gyűlésen tiltakoznak a pluralitás ellen és a népgyűlésekből garmadaszámra érkeznek a táviratok a királyhoz, akit arra kérnek, hogy ne járuljon hozzá *Andrássy* javaslatához.

grófnak, a király főhadsegédjének megjelenése. *Peer* gróf üdvöz és után egyedül járta be a termeket és rövid félórai ottarózkodás után el távozott. Vidáman barátkozott a delegátusokkal *Schönaich* hadügyminiszter. Minden ismerőjét megköszöntötte és olyan mosolygó arccal beszélgetett magyarokkal és osztrákokkal, civil köztelennel és vezéri sorban lévő politikusokkal és államférfiakkal, mintha a hadügyminiszterium szénája már teljesen rendezve volna és a katonai létszámmelést a magyar delegáció is megszavazta volna. *Schönaich*ot népszerűségben a vendégek közül csak *Barabás* Béla múlta fölül, akinek, különösen mióta a delegáció elnöke volt, nagy a tekintélye. Az osztrák delegátusok is keresik a kedvét és *Barabás* alig győzi az üdvözléseket viszonozni.

Tömegesek a rendjeles ur a vendégseregben. *Aerenthal*nak és *Wekerlé*nek van a legtöbb: egész kórtalon csokor van a mellükön különböző rendjelekből. De nem sokkal kevesebb a rendjele *Kossuth* Ferencnek sem. Csak *Juch* Gyulának nincs rendjele egy se, azt hogy mégis van egy: a tulipán jelvény. Ezzel büszkélkedik is. Még is szálltja *Barabás* Béla, aki nekik teljes kötséggel feketéltik a frakkja.

— Hát te Béla, hol hagytad a tulipánodat?

— Biz én otthon felejtettem.

— Mono, Béla, valid be, a mióta a király markába verted a tulipánodat, azóta mindig otthon felejtetted a tulipánodat!

Minden jel arra vall, hogy a király a mai napig még nem adta meg az előzetes szankciót *Andrássy* plurális javaslatához. E miatt a koalíció körében bizonyos idegesség uralkodik, amit fokoz az a körülmény, hogy a király az előszankció előtt több politikus véleményét akarja kikérni. Az ugynevezett ellenkoalíció táborából azt az érdekes hírt terjesztik, hogy *Kristóffy* meghívást kapott a királyhoz és hogy a közeli napokban audiencián fog megjelenni a felségnél. A hír ilyen alakban nem bir valószínűséggel. Több alapja van annak a verzióknak, hogy *Kristóffy* a legközelebbi általános audiencián is meg fog jelenni a király előtt és mint valószínűs belső titkos tanácsos fogja kifejteni nézeteit a felség előtt.

Olyan forrásból, amely szintén nagy ellenszenvvel nézi a választójog sorsát, a következőket jelentik:

A kormány félhivatalos híradásai legutóbb csak néhány napra függesztették fel a választójogi reform előzetes királyi szankciójára való várakozást. *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter is úgy nyilatkozott a multheti audiencia után, hogy semmi baj sincs, a király fentartotta a reformra vonatkozó elhatározását, a javaslat törvényhozási előterjesztéséhez szükséges előfeltételek megvannak. És ma a kormány körvezetéből aggódva jelentik, hogy a király *Andrássy* gróf javaslatának előzetes szankcióját nem adta meg, az erre való várakozás hiábavaló, mert az uralkodó határozottan kifejezte azt az e tárgyban kezdettől fogva ismert, vagy

Barabás erősen tiltakozik a társaság hangos derűjéi végre is megszökik.

A színes katonai egyenruhák és a feketélt frakkok összeverednek és a tarka csoportok vidám tarsalgása közben beballagozik a *Berkes* zenekarának friss magyar nótája, amely még magyarosabb színt ad a fényes estének.

Tíz órára jár az idő, a mikor *Zichy* Tivadar gróf, a házigazda büffére invitálja a vendégsereget. A delegátusok a Rákóczi-induló hangját mellett lassu tempóban hatadnak lefelé a lépcsőn és a földszinti termekben terített gazdag lakomához ülnek. A házigazda büszkén elmondhatja tegnapi pompás estéről, hogy ha eddig senkinek se, de neki sikerült az osztrákokat és magyarokat egy gondolatban egyesíteni. Valamennyi vendégnek, osztráknak és magyarnak egy törekvése volt most: egy két jó filatot szedni a tányérjáról. És valóban könnyű dolog volt. Jutott mindenkinek jó és finom étel, a mennyire csak kedve tellett.

Egy asztalnál csupa osztrák ül, közöttük a szemüveges, elegáns *Wolff*, a rixát fenegye-reke. Odául később melléje *Abrányi* Kornél, a sajtóiroda főnöke — barátkozni.

Jó sokáig diskurál vele és *Wolff* hamarosan megszökik, élelődik, neve és csillogó arccal önti a pezsgőt *Abrányi* poharába.

A sajtófőnök ámul-bámul és a mikor félkel, hírét viszi az isága osztrák kedvességének.

— Hiszen ez a *Wolff* a legkellemesebb

legalább sejtett álláspontját, hogy a pluralitás új anyagot ad az izgalomra, s ezzel a közbékeségen alapuló fejlődés akadályozására.

Némelyek szerint a királynak ezt az állásfoglalását az a körülmény is erősítette, hogy a javaslat elvi részével kapcsolatos egyéb tervezetek bemutatását a belügyminiszter későbbre halasztotta, mivel ezekkel mostanáig se készült el.

— Már most, — mondotta a kormánypart egyik beavatott tagja, — mivel Andrássy gróf megígérte a tervezetnek a képviselőház elé terjesztését, ez a király előzetes szaukciója híján is be fog következni. A tárgyalatás azonban egészen más kérdés. Erre Andrássy gróf obligót nem vállalt, arra pedig még kevésbbé, hogy a javaslatot tető alá is juttatja.

Nagyon figyelemre méltó az alkotmánypart egyik tekintélyes tagjának arra a kérdésre adott válasza, hogy milyen helyzetet teremthet a politikában a választójog reformja:

— Lesz e válság, vagy nem, azt nem tudom. Csak az biztos, hogy a király az utolsó kihallgatáson még nem járult Andrássy javaslatához és én ezt aggasztónak találom. Andrássy ugyan nagyon bízik a maga dolgában, de én és közlünk még sokan félünk, hogy Andrássy ezuttal nagy optimista. Khuen-Héderváry kihallgatása és nyilatkozata óta egyáltalában bizonytalanok érezzük a helyzetet és vannak, akik azt hiszik, hogy megint Khuen-Héderváry volna a királyi bizalom letéteményese, ha a Wekerle kormány a választói jog miatt végleg elmenne. Én ebben nem hiszek, de hiszek a válság lehetőségében anélkül, hogy bárki is előre tudhatná, mi lesz utóbb. Ha Andrássy tényleg elmenne, köztünk is akadnának többen, akik a pluralitás ellen foglalnának állást, amit most Andrássy iránt érzett szeretetből és tiszteletből nem tesznek.

WEKERLE MINISZTERELNÖK a főváros fejlesztéséről.

Ami nem megy a vidék rovására. —
Vita a hidakról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 28.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt 10 órakor Széll Kálmán elnöklésével tárgyalta a Budapest fő- és székváros fejlesztéséről és háztartásának rendezése végett teendő állami intézkedésekről szóló törvényjavaslatot.

A kormány részéről jelen voltak Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Josipovich Imre horvát miniszter, Popovics Sándor államtitkár, Rakovszky István számvevőszéki elnök, Papp Árpád miniszteri tanácsos.

A javaslatot, melyet általánosságban már elfogadtak, Hoitsy Pál ismertette részleteiben.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenté, hogy a fővárosi pénzalapban rendelkezésre készpénz nincs és kénytelen két millióval dotálni ezt az alapot. Nem mondja, hogy az alap passzív, hisz nagyjelkélt telkek tartoznak a pénzalaphoz.

Ezután a hidakról nagy vita indult meg. Sokan azt hangoztatták, hogy elegendők a mostani hidak, viszont mások a hidak szaporítása mellett beszéltek.

Wekerle Sándor maga is szeretné a hidakat szaporítani, de terminust a kivitelre igényt nem tudna. Az alagút költséges reparációt igényel. Kiküldött egy bizottságot a költségek megállapítására. Törleszténi kellett a részvényekre 200 000 koronát. Ezeknek a költségeknek fedezésére szükséges a jelenlegi minimális vám fenntartása. Kéri, hogy ne kívánják most a hidak szaporítását.

Azután a miniszterelnök a következő fontos kijelentéseket tette:

— A választási reform előkészítése teljesen abszorbeálja most a belügyminisztert, azonban épp ezen bizottság előtt tett olyan kijelentést a belügyminiszter, hogy a választói reform be-

terjesztése után foglalkozni fog a fővárosi törvény reviziójával. Ami a jelen javaslatot illeti, ez egy organikus javaslat. Ennek egyetlen lénczemet sem lehet kiszakítani. Ha mi a fővárost fejleszteni kívánjuk, akkor nem szabad az áldozatoktól visszaradni, még kevésbbé szabad a vidék és a főváros érdekeit egymással szembeállítani. Összeállított egy statisztikát, amely szerint Budapest az ország közjöveldelmének mintegy ötödrészét fizeti. A főváros erősítése tehát nem megy a vidék rovására. Két elv vezette a javaslat megfogalmazását. Egyrészt a Belváros általános fejlesztése, másrészt azon vonalak kezdeményezése, ahol a főváros és a kincstár tulajdonát képező telkek vannak. Fajtegeti az adókedvezmények nagy hatását, jelentőségét és előnyét a köz szempontjából.

A miniszterelnök felvilágosítása után a bizottság elfogadta a javaslatot.

Emelkedett a pótdó.

„Rendben van” — mondja a közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28.

Három napos, fokozatosan csökkenő érdeklődéssel megtartott tárgyalás után szárazra helyezte a tanács a szénáját. A törvényhatósági bizottság ma részleteiben is elfogadta a jövő évi költségvetést. Az előirányzat azonban jelentősen megváltozva került ki a mai rostázatból. A pótdó nem hetvennyolc, hanem nyolcvan százalék lesz.

A közgyűlés pazarló hajlamát mi minden egyes alkalommal a polgárság adózó képességének túlfeszítésével szoktuk szembeállítani. A ma megszavazott és a pótdót két százalékkal emelő összegekre azonban azt kell mondanunk, hogy soha jobbkor és jobbat nem cselekedett a törvényhatóság. A rendőrlégénység drágasági pótlékát tizenöt százalékra emelték s ez körülbelül tizenegyezer koronával emeli az előirányzott összeget. A közgyűlés végre belátta azt, hogy azokat a feladatok, melyeket Arad közbiztonsága ró a rendőrtestületre, csak úgy teljesítheti megfelelően, — amint Müller Károly igen találóan mondotta — ha állandó rendőrlégénység áll a város szolgálatában. Ez pedig csak emberséges fizetéssel érhető el.

A részletes tárgyalás során néhány városi képviselő az egyes tételekhez adott be érdekes indítványokat, de a rendőrségi pótlék kivételével, valamennyit mellőzte a közgyűlés s a tanács által proponált előirányzatot fogadta el.

Steiner József a közigazgatási épületek tűnkárbiztosítási tételénél azt az életre való eszmét pendítette meg, hogy a tanács pontos statisztikai adatok alapján kutasson aszírát, vajjon nem lehetne-e megtakarítást eszközölni az által, hogy a város önmaga biztosítaná épületeit tűnkár ellen. Tizenkét esztendő alatt mindössze hatvan korona tűnkár volt s évente nyolcezer korona biztosítási díjat kell fizetni. Indítványozza, hogy a város teremtsen egy alapot, mely az évi biztosítási díjakkal dotálva, fedezné az esetleges tűnkárokat.

Kilényi János főszámvéző azonnal szolgáltszám szerű adatokkal s a városi tűzbiztosítás feltételeit ismertette. Kétszáz ezer koronát kellene tartalékba helyezni s azonkívül viszontbiztosítást is kell kötni. Már tavaly tett — úgy mond — erre vonatkozólag indítványt a tanácsnak.

társalgó. Finom, kedves, elmés osztrák, akivel élvezet csevegni.

Wolff pedig föláll és egyenesen odamegy Wekerle miniszterelnökhöz.

Az osztrákok nevetve összesugnek.

— Ez a Wolff Wekerlével is afféret akar csinálni. Így csinálta Badenivel is.

A magyarok is összenéznek, mert meg hallották a süttogást.

— Nosza, legyünk résen! Nem hagyjuk a miniszterelnökünket.

Wolff és a miniszterelnök azután percekig beszélgettek igen élénken és mindig derűsebb és derűsebb hangon.

— Hiszen ezek barátoknak! — szólottak az osztrákok és a magyarok. És azután mondták még, hogy mi nem értjük meg egymást.

Zichy Tivadar gróf arra kérte Nagy Emilt, hogy segítse őt házigazdái tisztjében.

— Nagyon szívesen kegyelmes uram, — és Nagy Emil nagy készséggel fogott föladatahoz. Körülöcs és meglát egy összeűtő urat, aki egymagában, elhagyottan állott a terem egyik sarkában és révedezve néz körül.

— Emil von Nagy. Dalegerte — mutatja be magát.

A megszólított ut összeűti a bokáját és szél ridegen, de udvariasan — magyarul:

— Szávy Gyula, a debreceni kereskedelmi kamara titkárja!

Persze, elnevezték magukat és néhány percmelva jóformán az egész társaság ezen az epizódon mulatott.

Egy csoport beszélt a politikáról. Wekerle miniszterelnök egy véletlen pillanatban össze került a kabinet tagjaival.

— Ugyan, nem tudjátok, ki a költségvetés belügyi előadója?

— Hogyan! Barabás Béla!

— Ugyan hol van Barabás?

Barabás hamarosan ott termett a miniszterelnök előtt.

— Ugye, Béla, te vagy a belügyi előadó?

— Igen, én.

— Kérlek, egy tételre figyelmenntetlek, talán emlékezel...

— Biz én még nem olvastam el a költségvetést — valija be őszintén Barabás.

— Hogyan, még el se olvastad, kicag Wekerle és vele az egész társaság. No, szép kis előadó vagy.

— Hát a delegáció, kegyelmes uram, nem elég dolgot ad? — mentegetődszött a delegáció alelnöke.

De már azután senki se politizált. A kedv sokkal vidámabb és fesztelenebb lett, semhogy bárányok is politkán járt volna az orra. A cigány is közelebb húzódott és ugyancsak frissen, ropogósan húzta a talpalávalót. Hátha tényleg kerekednek a delegátus urak. Nagy Emilnek lett is volna kedve hozzá. Összeverte az osztrákok előtt a kezét és nemcsak Axmann és Günther delegátusok vezették hozzá a táncot, hanem több viharezett öreg leagebánság is hozzáfogott a bokázáshoz s nevelve ölegette a jókedvű magyar táncost.

A közgyűlés nem tette magáévá Steiner indítványát.

Változatlanul szavazta meg ezután a közgyűlés a felolvasott rovatokon és címeken fűrt összegeket egész addig, míg a *tárend és közbiztonság* rovatához ért.

A rendőrségénységi és rendőrségi alkalmazottak illetményeit úgy állította be a tanács a költségvetésbe, hogy azok csak öt százalékos drágasági pótlékkal javultak.

Müller Károly elismerő szavakkal méltatta a legénység súlyos és felelős szolgálatát s azt indítványozta, hogy a rendőrségénység épen olyan elbánásban részesüljön, mint a többi tisztviselő s ezért a 2400 koronán alóli fizetésekkel együtt ők is tizenöt százalékos drágasági pótléket kapjanak.

Varjassy polgármester az eredeti előirányzat elfogadása mellett emelt szót, avval érvelve, hogy a rendőrség egy év alatt részesült tíz százalékos fizetésemelésben.

Adler Ander és Faragó Rezső pártoló felszólalásai után Bácskay Béla dr. takarékosagra intette a törvényhatóságot. A többség azonban Müller indítványa értelmében szavazott.

A közgyűlés ezután néhány perc alatt elintézte az egész költségvetést s a főszámvévó emelt hangon hirdette ki, hogy 2,124,707 korona szükséglettel és 1,323,032 korona bevétellel állapította meg a törvényhatóság a jövő évi költségvetést és a szükséges 801,675 korona hiány *nyolcvan százalék* pótdóval fedezendő.

Rendben van — kiáltották felője a városatyák s ezzel a háromnapos közgyűlés befejeződött.

Marcias hangulat az osztrák delegációban.

Kié legyen Bosznia?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

Az osztrák delegáció mai nyilvános, teljes ülésén folytatta a külügyi költségvetés tárgyalását. Az ülésen *Madeyski* lovag elnökölt és *Aerenthal* báró, *Burián*, *Sehnaich* és *Montecuccoli* gróf voltak jelen a közös miniszteriumok vezetői közül.

Az első szónok *Seliger* volt, aki kijelentette, hogy a *szocialdemokraták* épen nem lehettek az *annektációért*. Ebben nem látnak előnyt az osztrák népekre, de hátrányt más jelentkeznek s később még súlyosabban érezhetők lesznek. Most már emelni fogják a katonai költségeket, mert a monarchia nemcsak Törökországgal, hanem más hatalmakkal is ellenséges viszonyba került. Kereskedelempolitikai tekintetben súlyos vereség éri. Sok ezer osztrák munkás vesztette kenyerét a bojkott mozgalom következtében.

Kramar: Az *annektációval* foglalkozik, melynek jogi alapjait jobb nem is érinteni. A berlini szerződés alapján változtak s ez alkalmat adott a kormánynak ahhoz, hogy az *annektációt* megcsinálja. Nem akar a külföldi politika magatartásáról a kritikus órában érdemben beszélni, de azt nem halgathatja el, hogy most tulajdonképpen csak egy hatalom magatartása csakugyan barátságos s ez Franciaország. Az okkupáció alatt a kormány folytatta azt a politikát, hogy a németeket terjeszsze. De a németek is elégedetlenek vele. A dinasztia német és katolikus politikát csinált mindig. De a Balkánon csak önzetlen politikát szabad csinálni. A szláv kérdés órási lépésekkel jön. Oroszországnak szlávnak kell lennie, hogy nagy legyen. Attér a horvát ügyekre s sürgős

rendezést kíván Horvátországban. Beszélőt *az* *szláv* fejezi be, hogy *Bosznia és Hercegovinát* nem azért *annektálták*, hogy *Magyarországnak* szolgálják ki.

Ezután a vitát berekesztették.

A panama-lovagok.

Vosits tanácsnok kijelentésével.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

A fővárosi vízvezetési botrány ügyében megindított nyomozás a vége felé jár. A vizsgálatból most már meg lehet állapítani, hogy nagyobb vesztegetés nem történt, hanem a boroszlói gyár budapesti képviselője, *Kuncz* ajándékokat adott a főváros hivatalnokainak, akik jóakarattalag elnézték a gyár szállítmányainak fogyatékosságát.

A *Kuncz*ék feljegyzésével szerint, kevesek kivételével mindenkinek *adtak valamit*, akinek a vízmérőszámlához valamelyes köze volt. Azonban még nincsen bebizonyítva, hogy a *Kuncz*féle feljegyzések szentírásnak vehetők-e, mert maga *Kuncz* is más címeket ad ezeknek a tételeknek, a feljegyzettek pedig a legatározottabban tagadják, hogy *Kuncz* őket megvesztegette volna.

Kisebbségekkel érdekeltek, tehát kisebb hivatalnokok — úgy mondják est ma a rendőrségen — beismerik, hogy *Kuncz* alkalomszerűleg megajándékozta őket, valamivel meglepte, de pénzt senki sem kapott, senki sem fogadott el, az ajándékokat pedig természetesenek találta, ezek nem köteleztek semmire.

A nagyobb összegekkel *Kuncz*nál feljegyzettek egyáltalán mindent tagadnak, ajándékokat nem fogadtak el, sőt *Kuncz* még meg sem kísérelte, hogy nekik valamit adjon.

A rendőrségen ma folytatják *Vosits* Károly tanácsnok kihallgatását. *Vosits*, akit *mint gyanúsítottat* idézték be, azt vallotta, hogy annak idején *Kallinger*től megkapta a szakírói jelentést, amelyben ő tökéletesen megbízott. Tiltakozik az ellen, hogy őt valaha bármilyen uton is befolyásolni lehetett volna.

Hasonló módon vallott ma *Budth* János dr. tanácsjegyző.

Egy hírlaplíró beadványát folytatott *Mátyus* Arisztid dr. fővárosi ügyvéd, *Kuncz* jogtanácsosával, aki az ügyről így nyilatkozott:

— Nekem szent meggyőződése, hogy az egész *hajszát egy tükör két irányítja* elsősorban *Kallinger* Mihály ellen, akitől elmondhatom, hogy igazán szikszilárd jellemű ember, másodsorban a konkurrens *Kuncz* Ferenc ellen. *Kuncz* sohasem vesztegetett meg senkit, de nem is lehetett volna. Emlegetnek holmi *karácsonyi*, vagy *ujévi* ajándékot. Ez régi szokás és amint a papírkereskedő naplárát küld, úgy küldött ő ajándékokat a városi hivatalnokoknak.

Elmondotta aztán, hogy némely esetben tényleg fordult *Kuncz*hoz egyik-másik fővárosi tisztviselő kölcsönért, de ez teljesen privát ügy volt.

Ma megjelent a főkapitányságon *Kuncz* Ferenc, a boroszlói fémáru-gyár budapesti képviselője, aki a megvesztegető szerepét viszi ez ügyben s bejelentette, hogy vidékre kell utaznia, tehát ha a kihallgatása szükségessé válnék, vidékre távozzanak érte.

Sándor László dr. rendőrkapitány erre a kérelemre így válaszolt:

— A bejelentést nem veszem tudomá-

sul, sőt a leghatározottabban felszólítom, hogy a vizsgálat befejezéséig a főváros területét el ne hagyja.

Ebből a nyilatkozatból kiderül, hogy súlyos vádak bizonyosodtak *Kuncz*ra. Ez nem lehet más, minthogy bebizonyosodott, hogy *Kuncz* köztisztviselőket megvesztegetett. A rendőrség pedig éppen most állapítja meg, hogy kik a megvesztegetettek?

A balkáni zavarok.

Szerbia kiadta a takarmánykiviteli tilalmat. — Montenegró Oroszország ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

A balkáni zavarokban ma kevés esemény van. Nevezetesen az, hogy Szerbia kiadta Magyarország Ausztria ellen a takarmánykiviteli tilalmat, válaszul a fegyverkiviteli tilalomra.

A mai nap hírei ezek:

A szerb trónörökös utazása.

Varsó-ból jelentik: Amikor a szerb trónörökös tegnap délután három órakor ideérkezett, a pályaudvaron a hatóságok fejei üdvözölték. A trónörökös abban a szállodában, ahol lakást vett, *Skalon* fő-kormányzó látogatását fogadta. A trónörökös viszonzta a fő-kormányzó látogatását, mire hosszabb sétakocsizást tett a városban, melyről csak másfél óra múlva tért vissza. Este a trónörökös a fő-kormányzónál ebédelt és azután tovább utazott *Pétvárra*.

Pétvárról jelentik: *György* szerb trónörökös, aki ma este hét órakor érkezik meg, a pályaudvaron a duma elnöke, több duma-képviselő és a városi előjáróság készül fogadni. Itteni mértékadó körök azt hiszik, hogy a cár és az orosz kormány óvatosságra és mérsékletre fogják inteni a trónörökösöt.

Mit kíván Szerbia?

Konstantinápolyból táviratozzák: A *Monteur Oriental* jelent, hogy megbízható értesülés szerint Szerbia rekompensációként a következő követeléseket támasztja:

1. Szerbia számára Bosznia területéből egy földcsík.
2. Montenegró számára Hercegovina területéből egy földcsík és bizonyos pontokon a határ kizárítása.
3. Törökország támogatása e két követelést a nemzetközi konferencián.

Ha e követelések nem teljesülnek, Szerbia akkor Bosznia számára autonómiát követel s ha ezt is visszautasítják, bandákat fog küldeni az osztrák-magyar monarchia által okkupált tartományokba.

Bécsből táviratozzák: A szerb követ *Belgrádból* megbízást kapott, hogy tiltakozék a Szerbia részére érkezett fegyver- és tőlény-szállítmányok jogtalan visszatartása ellen.

Montenegró fenyeget.

Pétvárról jelentik: Az orosz kultuszminisztérium ma jegyzéket kapott Montenegróból, mely többek közt szószent a következőket mondja:

— Ha a *pétvári* kormány Montenegrónak területi kompenzációra irányuló követelését nem támogatná, akkor megtörténhetik, hogy Montenegró meggondolás nélküli lépést tesz, anélkül, hogy ennél Oroszország barátságos támogatására számítsa.

Londonból táviratozzák: A Daily Mailnak jelentik Pétervárról: Nikita montenegrói fejedelem a cárnak táviratot küldött, amelyben a következőket mondja:

— Eddig engedelmes fia voltam Oroszországnak, de ha Oroszország a Balkán félsziget szlávjai ellen elkövetett igaztalanság miatt nem protestál, akkor magamhoz méltó dolognak fogom tekinteni, hogy Oroszországnak engedetlen fia legyek.

Keresztény mézsárlástól félnek.

Konstantinápolyból jelentik: A sísi (Kis Ázsia) örmény katolikusság azt táviratozta a patriarkátusnak, hogy ott általános keresztény mézsárlástól lehet tartani. A patriarkátus erre interveniált a portánál, mely megígérte, hogy alkalmas intézkedéseket tesz.

Budapesti tudósítónk jelenti: Mint a Pester Lloyd értesül, a Szerb kormány a mai napon takarmánykiviteli tilalmat adott ki.

Elmebajos öreg ur.

Ötnapig bolyongott a mezőkön

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28.

Szarvason pár napon át szeszácós dologról suttogtak. Azt beszélték ugyanis, hogy Plenczner Lajos szarvasi gimnáziumi tanár édesapja, Plenczner Sándor nyomtalanul eltűnt. Még a múlt hét keddjén távozott el fia lakásáról és semmi életjelet nem adott magáról a hetven éves ember.

A híreszteléseknek és a mende mondáknak van alapja, mert Plenczner Sándor tényleg eltávozott fiának lakásáról anélkül, hogy pénzt vitt volna magával és hogy értesítette volna a hozzátartozóit, hogy hová megy.

Fia édesapja távozását csak este vette észre és amikor az öreg ur 10 óráig sem tért haza, rosszat sejtett és azt hitte, hogy édesatyját vagy valami baleset érte, vagy pedig öngyilkosságot követett el.

Mánap reggel a megrémült tanár a rendőrségre sietett, ahol bejelentette édesapja eltűnését és kérte a körözés megindítását is.

A szarvasi rendőrség a főgimnáziumi tanár kérésének eleget tett és a körözőlevelek csakhamar széjjelmentek az ország minden irányába.

A körözés megindítása után 5 nap telt el legálommal és félelemmel. Plenczner Lajos és családja minden pillanatban attól tartottak, hogy édesapjuknak, akita legnagyobb gonddal és szeretettel ápoltak, holihirét kapják. Szarvas község egész határát felkutatták, a szomszéd községekben telefonon tudakozták, azonban pozitív eredményt az öreg ur sorsáról nem tudtak kapni.

Vasárnap délelőtt végre a mezővárosi rendőrségi táviratnak szűkszavú távirata jelentette:

Plenczner délelőtt megkerült.

Kérjük hozzátartozóit értesíteni, hogy az öreg urat átvegyék.

A távirat kézhezvétele után Plenczner Lajos gimnáziumi tanár azonnal Mezőtúrra utazott, ahol édesapját legjobb egészségben találta a rendőrkapitányságnál és a legnagyobb örömmel vitte haza Szarvasra.

Plenczner Sándoron az elmezavar tünetei észlelhetők és valószínű, hogy azért is távozott el fia házából. Négy napon keresztül bolyongott a Szarvas és Mezőtúr közötti szántóföldeken és mezőkön, az ötödik nap után Mező-

túrra ment, ahol a körözőlevelek alapján a rendőrség felismerte, a rendőrkapitányságra kísérté és értesítette hozzátartozóit, hogy az öreg ur megkerült.

A megvádolt szakértő.

Hoffmann Antal nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

Közöltük ma Domán Sándor paplanygyárosnak Hoffmann Antal szakértői kvalifikációját bíráló beadványát. A megvádolt szakértő ma a következő levélben válaszol Domán beadványára:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Domán Sándor urnak az Aradváros tanácsához írt beadványát, melyet az „A. K.” mai száma adott közre, lehetetlen szó nélkül hagynom. Az igazságnak is, kereskedői reputációmnak is tartozom a helyre igazítással. Egyiket sem engedhetem tendenciózus ráfogásokkal elhomályosítani. Ez alapon kérek jelen soraimnak b. lapjában helyet adni.

Felémelt fővel jelentem ki, hogy szakértői minőségemben mindenkor a legjobb meggyőződésemtől, elfogulatlan emberek által elismert szaktudásomtól és — amit kiemelni akarok — kizárólag a város községi szempontjaitól irányítva magamat. Köszönettel említek ezen egyedül helyes és tisztességes szempontoktól soha semmitől sem tekintet nélkül nem engedtem magamat befolyásolni, amiről — ne vegyessenki szerénytelenségnek — lényes tanúságot tehet épen az a megítélő bizalom, melylyel Aradváros hatósága 4 év óta kitüntet, esetről esetre kérvén ki szakértői véleményemet. A jelen esetben is a fentelintett szempontoknak a rigórusus figyelembe vételével jártam el.

A mérnök hivatálnak a Domán-cég által szállított iskolai redőnyök minőségét illetőleg aggályai támadván, két szakértő nézetét provokálta. Az egyik — kifogástalan tisztességgel kereskedő az is — akadályozva volt a megjelenésben, rám hárult a — mondhatom — nagyon kellemetlen kötelesség, véleményt adni róluk. Az én elfogulatlan (semmitől sem érdekem nem kívánta, hogy elfogult legyek) véleményem épen azért, mert egyedül voltam a város részéről, odakonkludált, hogy bíráltassák főül a kereskedelmi és sparkamara által delegálandó szakértőkkel, és — a híva a város oldaláról felmerült aggályok okából — az is határozottatott el az én indítványomra (s ehhez Domán ur szakértői is járultak), hogy az elfogadott mintát meg a szállítmány mintáját küldjék fel Budapestre a m. kir. technológiai museumnak és én — hiszen emberek vagyunk s így a tévedés nincs kizárva — a legnagyobb készséggel velem véleményemet a méltóságos döntésnek alá. E minták a megállapodásnak megfelelőleg 29027—29640—1908. szám alatt fel is küldettek október 21-én és erre mindez ideig válasz nem érkezett. Domán ur azonban már bemutat egy benceló véleményt onnan felülről, de hogy az nem az illetékes, az kétségtelen. Ez irányadó nem lehet, legfeljebb annak a megerősítésére alkalmas, hogy vannak emberek, kik vélt sérelmekre írt abban keresnek, hogy embertárukat félszeg helyzetbe igyekeznek hozni. A közreadott véleményt alkalmul használják fel arra, hogy kigúnyolják szaktudásomat és jogosulatlan előnyök élvezőjéül állítanak a közönség szemébe. S e közben nem veszik észre, hogy mily igazságtalanok itéleteikben. Hát Aradon egyedül én vagyok a versenytárs nélküli szállító? S ha nincs versenyző

társ, ez az én bűnöm? É: ha kifogástalanul teljesítem a szállító kötelességemet, ez ok legyen arra, hogy a nyilvánosság előtt kipellengéressé tessek? Ha is, Domán ur is (bár eltérő nézőpontból) hivatalos útra bocsátottuk az ügyet. A közönséget kétféleképpen nézetének elgázoló volta — úgy képzem — nem igen érdekli.

Várjuk hát az illetékes döntést türelemmel. A tisztességes kereskedői versenynek és a jó ízlésnek e várakozás ellen állg lehet kifogás. Nincs több mendáni valóm.

A tekintetes Szerkesztő urnak szives közlését megköszönve, tisztelettel vagyok

Arad, 1908. október 28-án.

Hoffmann Antal.

Gróf Károlyi-émlékünnepély Aradon

A Rákóczi-társaság közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 29.

Ma este tartotta meg évi rendes közgyűlését az aradi Rákóczi-társaság, amely elhatározta, hogy legközelebb Aradon Károlyi Sándor emlékünnepélyt rendez annak emlékére, hogy most lesz 200 éve, hogy Károlyi Sándor gróf kiűzte a labancokat Aradról.

A mai ünnepségről és közgyűlésről eseket írjuk:

Ma este fél nyolckor Zubor Andor elöllel tartotta meg a társaság a közgyűlést, amelyen közel 50-an voltak jelen. A megnyitó után a cigányzenekar „Rákóczi Radostóban” című dalt huzta, Ladislav színész és a jelenlévők éneklésével. László Ferenc városi hivatalnok szép szavalata után Gérecz Károly reáliskola tanár felolvasása következett. Az évi jelentés és zárószámadás előterjesztése után Zubor Andor nagy lelkesedés közlöt indítványozta: kérjék meg a kereskedelemi miniszteriumot, hogy az Acsev. mintájára felárú utasítást rendeljen el az ország bármely részéből azok számára, akik az október hatodikai ünnepélyre Aradra jönnek.

Az indítványt elfogadták és fölíratot szerkesztettek Kossuth Ferencnek.

Ehátározták még, hogy a gimnázium, a reáliskola és a tanítóképző intézet növendékeinek 25 koronás pályázatot hirdetnek egy, Rákóczi korabeli történelmi munkára.

Sófai György tett ezután érdekes indítványt. Arra kérte a társaságot: határozza el, hogy a közel hetekben nagyszabású gróf Károlyi Sándor ünnepélyt rendez abból az alkalmából, hogy most lesz 200 esztendeje, hogy Károlyi Sándor gróf Aradról a labancokat kiverte.

Ezt az indítványt elfogadták és a hírfői értekezlet elé utalták végrehajtás céljából. Azt is kimondták, hogy az ünnepségre nemcsak az Aradon lakó és az Aradon született képviselőket hívják meg, hanem azokat is, akik bármilyen kontextójuk van Aradhoz.

A tisztikart alakították meg ezután. Védnök: Müller Károly. Diszelnök: Varjassy Lajos. Elnök: Zubor Andor. Alelnökök: Gérecz Károly, Meisztrovics János, Sebész Ferenc és Sófai György. Igazgató: Kis Ferenc. Ugyász: Krenner Zoltán dr. Pénztáros: Vargha Kálmán.

Ezután lakoma volt, amelyen közel százán jelentek meg. Csánk Lajos felköszöntőt mondott Müller Károlyra és a tisztikarra, Zubor a társaság tagjaira, Müller pedig az elnökre. Még többen mondtak beszédeket. Táviratot küldtek Thaly Kálmánnak abból az alkalmából, hogy most két éve lesz a Rákóczi hamvak hazahozatalának.

Kiraboltak egy bankot.

Fosztogatás a Kereskedelmi és Iparbank újpesti fiókjában.

Elvittek negyvenötezer koronát.

— Az Aradi Közöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

Újpesten ma délelőtt olyan hallhatatlanul vakmerő rablást követtek el az újpesti kereskedelmi és iparbank helyiségében, melyhez hasonlót csak az orosz forradalmi bűnkrónika mutat fel. Tizenkét óra előtt egyfogatu bérkocsi érkezett a bank elé, melyből két ugylátszik olasz munkás szállt ki. Amint beléptek a bank helyiségébe, azonnal elvágta a telefont és míg az egyik kűnt őrt állt, a másik a gyakornok megsebesítése után odalépett a nyitva álló pénztárhoz, egy gyors fogással belemarkolt és 42—45000 koronát kivett a pénztárból. Mindez villámgyorsan történt, úgy hogy mire a bankban levők, a tisztviselők és az ügyfelek felocsudtak, a rablók eltűntek. A nyomozást a legszélesebb mederben folytatják. Azt hiszik, hogy az egyik rabló olasz munkás, a másik bérkocsis volt.

A nyomozás éjjelég eredménytelen volt.

A vakmerő rablásról budapesti tudósítónk ezeket jelenti:

Váratlan vendégek.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank újpesti fiókja az Arpad ut 19. számú házban van. Az épület közepé táján van az utcai bejárat, amelyen át a belépő egy hatalmas terembe jut. Ez a bank irodahelyisége. A tisztviselők asztalait a közönségtől az egész terem hosszában korlát választja el, amelyből helyenkint ajtó vezet ki. A korlát bal végén is ajtó nyílik, amelyen át van a bejárás a pánccelszokrényes szobába. Itt rendesen senki sem szokott tartózkodni. A korlát mögött négy tisztviselő ül: Stern Sándor gyakornok a pénztárszoba közelében, azután Fleischer Hugó cégvezető, majd a főnök, Devlák Károly s végül a pánccelszokrényes szobával szemben levő oldalon van Scheffer Géza pénztáros helye.

A hivatalnokok ma reggel a rendes időben, fél kilenc órakor foglalták el asztalukat. Fél tizenegy órakor a bank egyetlen szolgáját szokás szerint beküldötték a fővárosba, a központba. Ezt az utat a szolga mindennap megleszi s ez időben pénzt szokott vinni vagy visszahozni, ma azonban csak jelentéseket vitt magával. Így csak a bank négy tisztviselője maradt a helyiségben.

Tizenegy órakor az utca felőli bejáró diszes ajtaján két széles, magas termetű, dus fekete haju ember jelent meg, mindkettő hosszú szürke őszi kabátban. A hivatalnokok az első pillanatban észre sem vették őket s csak akkor kezdtek rájuk ügyet vetni, amikor az egyik férfi, aki sötét pápaszemet viselt, betekintett a pánccelszobába s látva, hogy ott benn nincsen senki, a korlát ajtaján át gyors léptekkel egyenesen a hivatalnokok számára elkerített helyre ment.

A briganti támad.

Az első, aki az idegenre ügyet vetett, Stern Sándor gyakornok volt. Mikor az idegent a meg nem engedett helyen meg-

pillantotta, felállt asztala mellől és eléje lépve azt kérdezte:

— Mi tetszik?

A szemüveges férfi, aki eddig zsebre tett kézzel közeledett, e pillanatban kezét előrántotta s mindkét kezében felhúzott Browning revolvert szorongatva, olaszos kiejtéssel rákiáltott a megrémült gyakornokra:

— Ha megmozdul, lelövöm!

A gyakornok megijedt és néhány lépést hátrált. Ezt a pillanatot a támadó férfi arra használta fel, hogy a szomszédos telefonfülkébe rohant, amelynek ajtaja elé épen akkor lépett Fleischer Hugó cégvezető, mivel szólt a telefon csengője. Az idegen odaugrott, megragadta a cégvezetőt és kilökte a fülkéből, ahova ő maga lépett be, de csak egy-két másodpercre. Ezalatt, mint később kiderült, elvágta a telefondrótot.

A gyakornok vérzik.

Mikor a támadó a fülke ajtajában újból megjelent, Devlák, Fleischer és Stern menekülni igyekeztek a pánccelos szoba felé, csupán Scheffer pénztárosnak volt annyi ideje és lélekjelenléte, hogy a pénzes szekrénynek eddig nyitott ajtaját becsapta, azután maga is a pánccelszoba felé hátrált. A revolveres idegen utánuk sietett, a leghátul maradt Stern gyakornokot utolérte és a jobb kezében levő revolver agyával úgy főbe vágta, hogy a vézna fiatal ember vértől boritva összeesett.

Tör és revolver.

A többi három tisztviselő ijedten hátrált a szoba sarka felé, amidőn a másik merénylő, aki eddig a bejárat előtt állt mindkét kezében felhúzott revolverrel, a fegyvereket rájuk szegezve s rákiáltott a halálosan megrémült pénztárosra:

— Nyissa ki a kasszát!

— Nincs nálam a kulcs, — mondotta Scheffer remegve.

A tagadó válasza a sötét szemüveges közvetlen közelből balkezzel revolvert szegezve a pénztáros mellének, míg jobbajával hosszú, óles tört huzott elő és le-szurással fenyegetett.

Scheffer ekkor megadta magát és azt felelte, hogy a kassza nyitva van.

A rablás.

A merénylő ekkor a pánccelos szekrényhez ugrott, míg társa újból elfoglalta őrtálló helyét az ajtóban. A pápaszemes támadó kinyitotta a nagy pénzeszekrényt, majd kabátja zsebéből egy hosszú zsákot s egy nagy bőrtáskát vett elő. Azután gyorsan kiszedte a kasszából az ércpénzt, értékpapírokat, szelvényeket s berakta a zsákba. Mikor ez megtelt, ami oda nem fért, a bőrtáskába hánynya. A pénztáros és a másik két tisztviselő szóltanul, ijedten nézték e műveletet.

Mikor a rabló az egész pénztárt kifosztotta, odalépett Davlák főnökhöz és

törét magasan villogtatva, ráparancsolt, hogy a nehéz zsákot segítse felemelni a korlát márványlapjára.

A főnök kénytelen-kelletlen engedelmeskedett. Most a pápaszemes, aki az egész rablótámadás dirigálójának látszott, intett az ajtónál levő rablónak, hogy lépjen közelebb. Ez odalépett, hátára vette a zsákot és kirohant.

Ez alatt a pápaszemes az ajtó elé lépett és két kinyújtott karjában revolvert szorongatva félemlítgette a három hivatalnokot, akik moccanni sem mertek.

Legalább egy negyed óráig tartott ez a rettenetes helyzet. Közben egy öreg ember, majd két leány, végül egy öreg asszony érkezett rövid időközökben a bankba, ahol mindannyioknak dolga lett volna. Mikor a gyanútlan emberek az ajtón beléptek, az ott álló rabló revolvert fogott rájuk és megparancsolta, hogy üljenek le és ne mozduljanak.

Körülbelül tizenöt husz perc múlva visszajött a másik rabló, aki előbb csak a nehéz zsákot cipelte el. Most a bőrtáskát vette magához és eltávozott. Az ajtóban őrt álló pápaszemes ekkor még néhány percig helyén maradt, azután fenyegetve mondotta:

— Most elmegyek. Aki utánam jön, azt lelövöm.

Ezzel erősen becsapva az ajtót, gyorsan kilépett a helyiségből. A hivatalnokok és a felek még dermedten állottak az ijedtségtől, mikor egy fiatalember érkezett a bankba. Ez rögtön tisztában volt a történetekkel, a rabló után sietett, de az már nyomtalanul eltűnt. Ekkor rendőrért futott és bejelentette a vakmerő rablást.

Háromnegyed tizenkét óra volt, mire az egész támadás véget ért. Mihelyt a hivatalnokok rémületükből némileg felocsudtak, első dolguk volt, hogy a telefonhoz rohantak értesíteni a rendőrséget. Ekkor tűnt ki, hogy a telefon vezetéke el van vágva.

A tisztviselők azután a pénzes szekrényt vizsgálták meg, hogy a hiány nagyságáról meggyőződjenek. A kassza teljesen ki volt fosztva, mindössze hat fillér maradt a 45,000 korona készpénzből és a körülbelül 20,000 korona értékű szelvényekből.

A vizsgálat.

Csak tizenkét óra tájban jelentették a rablást egy közeli üzlet telefonján a főkapitányságnak, ahonnan Krecsányi Kálmán detektív főnök, Nagy Károly fogalmazó és számos detektív sietett a kifosztott bankba, amely előtt akkor már óriási népcsoport tolongott.

Krecsányinak első intézkedése volt kiadni a parancsot, hogy az összes pályaudvarokat meg kell szállni és, figyelemmel kell kísérni az utasokat. Azután a detektív főnök igyekezett pontosan megállapítani a hiányokat.

A rendőrség megállapította, hogy a bankból elrabolt értékek így oszlanak meg:

15.000 szűst forint,

10 ezer koronás bankjegy,

100 száz koronás bankjegy,

1057 frank,

1220 márka,

15 dollár,

10 rubel és végül több ezer korona értékű kötvény.

A detektívek nyomban szerteszéledtek Új-

pesten és az egész fővárosban, de délián három óráig nem akadtak a rablók nyomára.

A támadás egyetlen sebesültje Stern Sándor gyakornok, egy gyenge szervezett tizenhét éves fiatalember, akit a szemüveges rabló revolverrel fősbe ütött. Stern sebét egy, a házban lakó orvos kötözte be, állapota nem veszélyes.

Kracsányi detektívönök véleménye szerint a rablók budapesti bérkocsisok, akik flakkeren mentek az Attila-utcaig, ott megállították a kocsi s a sikerült támadás után a pénzt ott helyezték el. Est a gyanút látszik támogatni az is, hogy egy *Fehér* nevű őrnagy látott két embert az Attila-utca felé rohanni. A rendőrség ujjlenyomatokat keres, de eddig nem talált.

Csandi József nyomdász, akinek a bank házában van a lakása, elmondta, hogy délelőtt nyitva találta a pince ajtaját, amelyen egy boxos szakkallu ember jött ki. A rendőrök kutatni kezdtek a padláson, de semmi nyomra sem akadtak.

Egy másik verzió szerint a két bandita idegen, még pedig olasz munkás. Az egyik 33-35 év körüli, középmagasságú sovány ember, fekete bajusszal. Ez térdén alul és fekete felső kabátot viselt és zótétkék szemüveget hordott. A másik merénylő szintén középmagasságú, barnás bajussal, zótétkék ruhája volt, felső kabát nélkül. Mindkettőjük arczina barna volt, kiejtésük olaszos.

Az eset a déli tőzsdén nagy konsternációt keltett. Nyomban akadt, aki kiszámította, hogy az elrabolt összeggel a kereskedelmi bank részvényeire darabonként egy korona veszteség esik. A részvények árfolyama azonban nem csökkent.

A nyomozás eredménye.

A vizsgálat újabb adatairól késő éjjel ezeket jelentik:

Ma délután 11. Klein Gyula bérkocsistuladonos megjelent a fővárosi rendőrségen és elmondta, hogy tegnap este egy fekete szakkallu ur kereste fel egy hordár kíséretében. Az illető Rothkesler Gusztávnak mondta magát, rosszul beszélt úgy magyarul, mint németül és a mal egész napra kocsi bérelt s a kocsi délelőtt tíz órára az Aréna-kávéház elé rendelte. Ő Bildman László nevű kocsiát egy bérkocsival elküldötte a kívánt helyre, de a kocsinak azóta semmi nyoma.

Este hét órakor megkerült a kocsi Bildman Lászlóval, aki gardájával együtt a rendőrségre hajtattott és szennéclős vallomást tett. Elmondta, hogy délelőtt tíz órakor az Aréna kávéház előtt várakozott, amikor a kávéház elé egy konfisz érkezett, amelyből két ur szállt ki s nyomban beültek az ő kocsiába.

— Hajtson Ujpest, József-utca 7. sz. alá, mondotta az egyik ur.

Tizenegy óra után néhány perccel odaérkezett a megjelölt ház elé. Ott a két idegen kiszállott és azt mondták neki, hogy itt vásárolnak, azután tovább mentek.

Tíz perc múlva az egyik ur visszatért, kezében egy fekete bőrtáskával, amelyet bedobott a kocsi s ismét elment. Nemsokára ezután mindketten visszajöttek egy nagy zsákok cipelve s azt parancsolták a kocsinak, hogy *hajtson gyorsan Főh felé*. A kocsi a lovak közé csapott és vágatott egészen a kerepesi határig. Itt a bentülő megállították a kocsi, Bildmannak két koronát adtak, hogy igyék valamit a közeli kocsmában, ők pedig a zsákkal együtt bementek az erdőbe.

Egy óra múlva a két ur visszaérkezett, de ekkor már csak a bőrtáska volt náluk, a zsák nem. Megbédelték a vendéglőben és újból kocsióra ülve egészen a gödöllői pályaudvarig haj-

tattak. Ott az állomáson kiszálltak, az egyik ssás koronát, a másik pedig tíz koronát adott a kocsinak és kérték, ne mondja el senkinek, mit látott. Azzal eltűntek.

A rendőrség most lássan kutat a rablók után. A detektívtestület egész éjjel munkában van. Az állomásfőnökségeket és az összes vidéki városok rendőrségét távirathoz értesítették.

A feljelentett üzletvezető.

Mihálik Béla a borszövetkezet vádjairól.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28

Az aradi bórpari szövetkezetnek Mihálik Béla volt szövetkezeti üzletvezető és igazgató ellen tett feljelentése széles körökben nagy feltűnést keltett. A szövetkezetnek Aradon és a vidéken is nagy érdekeltsége van, Mihálik Bélát és különösen apját, a szövetkezet elnökét mint jó módú, munkás aradi polgárokat ismerik, akik a bórpari szövetkezet működésében igen nagy szerepet vittek és ezért nem tudják megmagyarázni, mi lehetett oka annak, hogy Mihálik Béla — mint a feljelentés mondja — okirathamisítást, lopást és sikkasztást követett el a szövetkezet terhére.

A rendőrség különben ma tovább folytatta ebben az ügyben az eljárást. Délelőtt kihallgatták újból Probst Emilt, a szövetkezet új könyvelőjét, akit — mint megírtuk — az igazgatóság a könyvek átvizsgálásával megbízott. Probst ugyanazokat vallotta, amiket tegnap a szövetkezet közgyűlésén mondott. Délután áttette a rendőrség az ügyet a királyi ügyészséghez indítványtétellel véget s az ügyész már holnap folyamatba teszi az eljárást. A szövetkezetnél még mindig folyik a könyvek és iratok átvizsgálása és igen nagy időbe fog kerülni, míg a szövetkezet ügyeit teljesen rendbe lehet hozni.

Maga Mihálik Béla ma délig gyoroki szőlőjében tartózkodott, honnan ma délután Aradra jött. A szövetkezet vádjaira vonatkozólag ő ezeket mondta tudósítónknak:

— Ez év januárjában léptem be a szövetkezetbe, mint könyvelő s az igazgatóság határozata értelmében az üzlet felet mindenben intézkedtem. Szükség volt a belépésemre, mert a szövetkezet már árut sem kapott hitelbe, még kevésbé pénzt. A múlt évben áltam 5800 korona készpénzt adni a szövetkezetnek, én pedig ez év január 21-én adtam 8 ezer koronát, márciusban 11,800 koronát, majd időnként 2000, 3500, 4000, legutóbb pedig júliusban 7500 koronát és még több kisebb összeget. Igaz, hogy sokszor az utolsó órában tudtam pénzt adni és szintem kellett, hogy a szövetkezet elfogadványát még óvatolás előtt kiáltam és így csak a beváltott elfogadványokkal tudtam a kölcsönöket igazolni. A szövetkezet ügyeit erősen szívtam és látva azt, hogy rengeteg pénzt hiteleztek ki, az adókat sürögősen fizetésre szólítottam fel, azoknak a tagoknak pedig, akik fizetni nem tudtak, megígádtam a hitelt. Ezért volt azután sok szövetkezeti tag ellenséggem. Én pedig látva azt, hogy a szövetkezet kölcsönfelvétel után nem bírja a sok kamatot fizetni, még augusztus havában beadtam lemondásomat és kértem a kötelezettségek alól való felmentésemet. Saj-

nos, hogy még ma is 40,000 koronáig vagyok költőben a szövetkezettel.

Ami most már a könyvelési szabálytalanságokat illeti, azok csak tévedések, tolvajok lehetnek, amelyek mindenütt vannak, ahol könyvelés van. A szövetkezetnél nem egyezteték a könyveket és ezért van zavar. Ezekből a hibákból nekem semmi hasznom sem volt, nem követhettem tehát el rosszakaratú'ag. Az a 18,000 korona, amit kivettem, megillet engem, mert én 40,000 koronát adtam a szövetkezetnek. Helyesen teszi a közönség, ha ítéletét az ügy elődöntéig felfüggeszti.

Mihálik Béla nyilatkozatával szemben a szövetkezet vezetősége szerint a bórpari szövetkezet, ha tartozott is Miháliknak, adósságát már kiegyenlítette és Mihálik eljárása teljesen jogtalan, sőt törvénytelen volt.

„Nemzetközi házasságközvetítő intézet“.

Feleség-nagykereskedés a „Bizalom“-hoz.

Egy aradi ügyvéd tréfája.

Arad, október 28.

Komoly társaság ült együtt a minap a Hungária-kávéház egyik hosszú asztala mellett. Állami tisztviselők, ügyvédek itták mindennapi uzsonnájukat és közben beszélgettek mindenféléről, ami csak egy hüvös októberi délutánon elszórakoztatja az embert. Letárgyalták a politikát, a színházat, a háborút és téma szegényen már az újságok hírdetése között böngésztek. Egyik előkelő, magasrangú állami tisztviselő, aki már az apróhirdetések oldalán tartott, egyszerre csak mosolyogva csap az újságra:

— Mit ki nem találunk már ezek az újságok! Ezt ugyan nem hitetik el velem! — és rámutatott egy apróhirdetésre, amely így szólt:

Igen olcsón, gyorsan, óriási választékban közvetít házasságokat a Nemzetközi házasságközvetítő intézet Berlin. Elisabeth-Str. 66. Az előjegyzett hölgyekről bő információ és arckép. Diszkrét fogadó és értekező termek.

— Azt tudom — folytatta az illető tisztviselő, — hogy vannak házasságközvetítők, akik megfelelő provízió mellett Amor szerepét vállalják magukra. De hogy egy ilyen nemzetközi vállalat volna, azt már nem hiszem el!

— Na, pedig ilyen is van — mondotta egy fiatal ügyvéd, akinek ugylátszik nagyobb a jártassága a szívi- és pénzügyekben.

Megindult erre a vitatkozás a modern házasságokról. A komoly urak közül sokan tulzottnak mondták az üzleti alapon létesülő házasságokról elterjedt nézetet és a mesék országába küldték a házasságközvetítő Internacionalet. Csak a fiatal ügyvéd makacszkodott tovább:

— Ha nem hiszik az urak, be fogom bizonyítani! En inni fogok ennek a berlini intézetnek és kérek tőle prospektust! Ot nap múlva ugyanezen a helyen kirukkolok az eredménnyel!

Ot nap múlva kíváncsian jött össze a társaság a kávéházi asztalnál. Felszólították az ügyvédet, hogy lépjen elő az ígért eredménnyel.

A doktor mosolyogva nyul a zsebébe. Kivesz onnan egy vaság iratcsomót, abból pedig kiválaszt egy kis könyvet. A könyv fedelén ez állott:

Nemzetközi házasságközvetítő intézet. Bureau Internationale de mariage Institut Fides.

Elsőrangú intézet. *Bankszám:* Dresdener Bank, Berlin 18.

Belől pedig többek között ez:

„A nálunk házasságkötés céljából előjegyzett összes hölgyekről havonként lajstromot adunk ki. Ezek között találni fog Uraságod minden korbeli: fiatal, öreg, özvegyet; szőke, barnát, feketét; mindenféle vallást, mindenféle rangot az egyszerű szorgalmas, házias cseléditől a méltóságos grófnőig; a csekély, néha csak kelengyéből álló hozománytól egészen a milliókat érő vagyonig úgy, hogy Uraságodnak sem lesz nehéz viszonyainak és igényeinek megfelelő házastársat találni. A mi intézetünk útján mindenki elérheti a földi boldogság végcélját: egy szerető, odaadó élettársat.”

A könyv ezután elmondja, hogy az intézet mellette küld egy „próba-listát” és néhány arcképet. Az arcképeken számok vannak, amelyek alatt a lista az illető hölgyről a legérdekesebb információkkal szolgál. Mutatóba közlünk néhány „információt.”

414. szám. 25 éves. *Evangélikus. Szülei nem élnek. Középnagyságu. Elegáns, szép megjelenés. Fekete szem, barna haj, muzsikális hajlamok. Cimbalmozik és igen képzett. 22 000 márka készpénze van. Lakik Berlinben. (Megjegyzés: hajadon, de két, 3 és 2 éves gyermeke van, akikért havonta 300 márka tartásdíjat kap.)*

Vagy:

425. a. 425. b. *Két testvér; egyik 28, másik 38 éves. Az előbbi énekel, az utóbbi zongorázik. Mindkettő szőke, igen szép kelengyével, 5-5 ezer márka hozománnyal. Mindkettő csinos, de az idősebbik fél lábára sértett. Legajánlatosabb két testvér részére, mert egy kis közös üzletük van.*

Vagy:

452. szám. 22 éves római kath. budapesti leány. Különösen utasához, vagy vasúti hivatalnokhoz kíván férhez menni. Húszéves kora és örökség vár rá. Egy grófi barátjától évente kétszer koronát kap.

Ilyenek a többi információk is. A társaság hangos nevetés között nézegette a listát és azok is, akik még a minap kételkedtek a feleség nagykereskedelem létesítésében, behódolva ismerték be naivságukat. Egyik jókedvű uriember meg is jegyezte:

— En fiókot nyitok ennek az intézetnek — Aradon!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Állatvédő egyesület Aradon. A állatvédelem nemes ügye, melyet 2 évvel ezelőtt *Lukácsy Lajos dr. és Horváth Kornél dr.* megpénztettek, a társadalom lelkes ügybarátainak fáradozásai folytán szerencsés fordulópontra jutott. *Csernovics Diodor dr.* min. tanácsos, államfőnökségigazgató kezdeményezésére ma délután *Lukácsy Lajos dr.* elnöklése alatt az állatvédelem lelkes hívei előértekezletet tartottak, melyen az „Állatvédő egyesület” megalakításának módjait beszélték meg. A gyűlésen közlekedéssel elhatározták, hogy november hó közepe táján alakuló gyűlést fognak tartani, melyre Arad város és megye egész intelligenciáját és a tanulólajúságot meghívják. A dolog természetében rejlik, hogy a mozgalom csakis úgy lehet sikeres, ha a társadalom női tagjai, gyöngébb lelkületűek egész melegséggel fogják támogatni az egyesület működését. A megalakítandó egyesület védnökéül *Károlyi Gyula gróf* főispánt kérik fel. Az előkészítő értekezlet a megalakulás körül teendő elvégzésére egy kisebb bizottságot küldött ki, melynek tagjai *Lukácsy Lajos dr.* elnöklése alatt *Horváth Kornél dr.* és *Réthfalvy Jenő* segédítették.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: A Remény, tragédia. (A bérlet.)
Péntek: Kutya van a kertben, boházat. Bemutató előadás. (B bérlet.)
Szombat: Kutya van a kertben, boházat. (C bérlet.)

Zombory Lajos képkiallítása.

Arad, október 28.

Ama kollektív-tárlatok között, amelyeket eddig Aradon rendeztek, talán egy sem érdeml meg annyira az érdeklődést, a műértő közönség figyelmét, képvasárlók, gyűjtők partfogását, mint az, amely holnap délelőtt nyílik meg. *Zombory Lajos*, a jelenleg élő magyar állatfestők egyik legkiválóbbja nyitja meg tárlatát.

Zombory neve nem új Aradváros közönségének. Több év előtt itt lakott Aradon, innen került a fővárosba, majd külföldre, ahol tudását, művészetét fejlesztette, tökéletesítette, sőt — és Zomborynál nyugodtan mondhatjuk ezt — be is fejezte. Az a művészet, amit *Zombory* az ő képeiben nyújt, egy kiforrott, művészi egyéniség késs, befejezett tudása. Festési módja és az a biztos, határozott ecsetkezelés, ami minden vonalából kitűnik, igazolják ezt. Stílusában nem tartozik egy iskolához sem, különösen nem azokhoz, akiket nálunk gyakran szoktak az állatfestők atyamestereként emlegetni: *Pálfi Bélához*, vagy *Vastagh Györgyhöz*. Sehol semmi aprólékos, minocizus kidolgozás nincs az ő képein és mégis, vagy talán éppen azért tud velük hatni a szemlélőre.

Egyik legszebb képe, amely különben a tárlat legnagyobb vázna is, az „Életre-halálra.” Más medorban ezt a képet talán meg sem lehetne festeni, mint ahogyan *Zombory* megfestette a vadkanak iszonyatos halálkündelmét, amint lerázná igyekszik magáról a kutyákat. Ez az egy képe magában véve is megérdemli, hogy megtekintse mindenki a tárlatot, de elgondol az az egy kép arra is, hogy *Zombory* megérdemlje a művész nevet és jogosan érdemelte meg azt a sok dicsőítést, amellyel őt külföldön is, nálunk is a fővárosban kollektív kiállítása alkalmából művészi körök és lapok egyaránt elhalmozták.

Pedig van itt ezenkívül még nagyon sok művészi képe, amelyek közül különösen „Nap-sugár”-ban, „Szántás”, „Esz után”, „Patakban”, „Pejlő”, „Vöröstarka tehén” stb. azok, amelyek első pillanatra megragadják a szemlélőt. De a többi képe is mind egytől-egyig igazi művészi alkotás, műremek. Érdemesek a megtekintésre, de még érdekesebbek a megvételre.

Est a tárlatot is, mint már oly sokat, a *Weiss László* könyvkereskedő-cég rendezte.

G. A.

* London. A világ legnagyobb, legnépesebb és talán legérdekesebb városát mutatja be csütörtökön az *Uránia* színház. A ködös Albion ködös fővárosa, London jelenik meg a vásáron a maga milliónyi háttengerével, rengeteg utcával, szédítően lázas életével. Látni fogjuk a világ legélénkebb, legnagyobb forgalmu kereskedelmi gócpontját, a londoni Cityt, ahol egyedül több üzletet kötnék, mint az egész világon együttvéve. A földművelhetlen elegenciájú dúsgazdag angol arisztokrácia tarka képe után látjuk London rettenetes nyomortól bűzös utcáit. A *Grossvaurr-street* fényes kirakatai után a *Piccadilly* nyomorúságát. A hatalmas *Thomsét*, rengeteg hajóval, London remek parkjait és ezer csodáját, ami bámulatra ragadhatja a né-

zőt. Rendkívül érdekes látványt nyújt ez a kép, érdekes és tanulságos és bizonyára csodájára jár majd a publikum.

* Jézus élete és halála. Az *Uránia* színház legnagyobb szenzációja, melynek csodájára jártak nemcsak Aradról, hanem a megye minden részéből, Jézus élete és halála, a három részből álló bibliai dráma pénteken este kerül ismét előadásra. Annak a hírére, hogy az *Uránia* ismét színre hozza a klasszikus drámát, máris tömeges előgyűlés történt az első előadásra, mely pontban kilenc óraker kezdődik.

Szendreyé

a hódmezővásárhelyi szinkör.

Az aradi színtársulat jövő nyári szezonja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28.

Sok vitára és tervezgetésre adott már alkalmat az aradi színtársulat nyári szezonjának kérdése. A nyári hónapokon át való állandó játszástól kezdve az aradi nyári színjáték teljes eltörléséig sokféle terv merült már fel, míg végre az utóbbi években úgy dőlt el a kérdés, hogy *Szendrey* társulata a nyári hónapokat Arad és Hódmezővásárhely között osztotta meg.

A hódmezővásárhelyi szinkört évenkénti pályázat útján adja bérbe Hódmezővásárhely városa. A jövő évi bérlet eldöntését az eddigiekénél nagyobb érdeklődés előzte meg, mert *Szendrey* kívül több színigazgató nyújtott be pályázatot a hódmezővásárhelyi szinkörért. Pályáztak többek között *Makó Lajos* szegedi színigazgató és *Mariházy Miklós* kecskeméti direktor. Különösen az előbbinek volt nagy pártja a városban.

A pályázatok felett ma délután döntött Hódmezővásárhely közgyűlése. A nyári bérletet *Szendrey* Mihály kapta meg szótöbbséggel. Utána *Makó Lajos* kapott a legtöbb szavazatot.

A döntés értelmében tehát a jövő augusztusra és szeptemberre megint az aradi színházigazgató kapta meg a hódmezővásárhelyi színházat. Ez azonban, mint értesülünk, még nem jelenti azt, hogy az aradi színtársulat e két hónapot tényleg Hódmezővásárhelyen fogja töltöni. Felmerült ugyanis az a terv, hogy *Szendrey* meghosszabbítja aradi nyári tartózkodását és az aradi nyári szinkörben a tavalyinál több előadás tart. Az eddig Hódmezővásárhelyen tartott két hónapot felosztanák az aradi nyári szezon és a színészek nyári szabadsága között úgy, hogy körülbelül 20—25 előadással többet játszanának a nyári szinkörben, a többi időt pedig a színészek szabadságához adnák. A nyári szinkör idejének eredménye után várható, hogy ha *Szendrey* a drámai színészek vendégfelléptén kívül — amivel az idén szép sikereket ért el — fővárosi operettszínésznőket is felléptet a szinkörben, a meghosszabbított nyári szezon is sikerrel fog járni.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály 151.

Érekeporsó — cirokseprő.

Az elveszett evikker.

Ahol a pap maga harangozik.

A t. közgyűlésből.

Nem a legutolsó mulatság a városatyai hatalom gyakorlása. Ilyenkor egy jól sikerült szüret után az ember teljes nyugalommal ül be a padba, éles tekintetét rászelve a tanácsra, majd összeráncolt homlokkal betekint a jövő évi költségvetésbe, ismét feltekint, átszól a szomszédjához, haragosan rácsap a füzetre s a tanácsreszket, akként a nyári-levél.

A polgármester már sug is valamit *Kilényi*-nek, ez izgatottan keresgél az írásai között, informálja a podestát, aki készül, hogy sneldig-an vághasson vissza a felszólalni készülő bizottsági tag-nak, aki bizonyára mázsás kellemetlenségeket hajigál a zöld asztal felé, mert valami rettenetes dolgot fedezett fel a költségvetésben.

A főszámvevő azonban fürgőbb, mint *Adler* Andor, (mert hát ő nézett haragosan részint a tanácsra, részint a költségvetésre) felugrik mint az őzike s a lámpavilág elé tartva egy hosszú ívet villámgyorsasággal kezd az olvasáshoz:

— Háztartási kiadások ötezer korona. Ide tartozik: szappan, surolókefe, szalmacsutak, kőpor, törölröngy és *érekeporsó*.

— Micsoda? — kiáltja felé az egész terem.

— Érekeporsó — vágja vissza *Kilényi*.

— Es kit temetnek első osztályulag? — kíváncsiskodik *Stalai dr.* — a tanács, az éljen százhusz évig, csak nem kíván tőlünk *érekeporsót*.

Oriási zavar, megrökönyödés, habozás és ijedtség a zöld asztal mellett. *Kilényi* kezéből kivieszi az írást *Vannay*, ettől elveszi a polgármester, majd *Sarlot* kezébe kerül, aki *Lócsnek* adja át, míg végre a fő- és aljegyzők is elolvassák.

— Csakugyan *érekeporsóra* is van költség felvéve, konstatálják és kétségbeesetten néznek *Kilényi*re.

— Az lehetetlen, az abszurdum, az hamisítás, — szavalja zavarodottan a főszámvevő s a közgyűlési terem egyszerre izgatott lesz.

— Ha ilyen tévedések vannak a költségvetésben, akkor vissza kell adni a tanácsnak az egészet. Ez nem járja, hangzik össze vissza.

Egyszerre *Kilényi* a fejéhez kap. Meg van a mentőgondolat. A költségvetés két példányban van leírva. Meg kell nézni az eredeti fogalmazványt.

Lázás keresés, lapozás, újból izgalom, homlokok izzadása.

— Hopp, — kiált *Kilényi*, — kiderült az igazság!

— Nem kell nekünk *érekeporsó*. De itt oly rosszul van írva a szöveg, hogy a — *cirokseprűt* látam *érekeporsónak*. Igenis, a háztartáshoz *cirokseprű* kell néhány száz koronáért. Es diadalmasan tekint *Adler* Andorra, akinek a felszólalását ily sikeresen lezserelte s hába vezett *Adler* szigoru pillantása a tanácsra, a költségvetésbe, izgalmas lapozgatása, a szomszédjával való tanácskozása: szóval az *érekeporsóba* került *Adler* minden mázsás menyköve.

— No kollega ur, szólott át hozzá *Kovács Vince*, mire volt jó a homlokráncolás?

Adler ekkor jóízű hahotába tört ki.

— Eszem ágában sem volt felszólalni. Ide magam mellé tettem a szemüvegemet és a sok füzet között eltűnt. Azt kerestem és még a szomszédomat is megkérdeztem, vajon nem látta valahol a evikkerem, mert én anélkül nem látok be a tanács veséjébe.

Ezzel a kétoldali szerencsés megoldással mindenki megelégedett volna, csak az örökön háborgó *Avarffy Géza*t hozta ki sodrából a tulvilág felidé-

zése. Megijedt az *érekeporsótól* s elhatározta, hogy ma kegyes lesz és még ellenségeinek is megbocsát.

Meg is mutatta a magabizsallást. A református egyház segély ügyét tárgyalták és *Géza* bácsi egyáltalában nem akarta a szegény eklésia segélyét felemelni.

— Elég nekik annyi amennyit tavaly kaptak, menydörögte kellemes és középfekvésű baritonján.

— *Géza! Géza!* — kiáltotta feléje *Kiss Ferenc*, ne vétkezz a házad ellen. Hisz az magyar egyház.

— Ugy van, erősítette *Adler*.

— Bocsanatot kérek, de én tanácsot senkitől mástól, mint a felsősegtől el nem fogadok. Mondja még a tanács, miért kell a kálvinisták segélyét emelni?

— Azért, mert a pap maga harangoz, — mondja tréfásan a polgármester.

— Igazán? — szólt *Avarffy*. Akkor béke velünk. Kezeit mellén keresztbe téve, átszellemült tekintetét égfelé emelve, meghatva ereszkedik le az ülésére.

HIREK.

Delegátusok a király ebédjén.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, október 28

Ma volt az első delegációs ebéd a budai vár egyik táncterméül szolgáló fehér teremben. A király az első gyalogezred ezredesi uniformisában jelent meg. Az ebédn mintegy nyolcvan delegátus vett részt, jelen voltak azonkívül a közös miniszterek és a magyar kormány tagjai közül *Wekerle* és *Zichy Aladár* gróf.

Az uralkodó az ebéd ideje alatt élénken társalgott a mellette ülő *Zichy Tivadar* gróffal, a magyar delegáció elnökével.

Asztalbontás után a király a szomszédos kék terembe ment, ahol a magyar delegátusok közül *Földes Bélát*, *Rakovszky Bélát*, *Hornig Károly* báró veszprémi püspököt, *Szemere Miklóst* és *Hosszu Vazul* görög keleti püspököt tüntette ki megszólításával. Több osztrák delegátussal is beszélt az uralkodó, főleg azokkal, akik a tartománygyűlésnek is tagjai. Politikáról azonban sem az osztrák, sem a magyar delegáció tagjai előtt nem tett említést.

Feltűnő volt, hogy a cseh delegátusok az ebédn nem jelentek meg.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 29-én az időjárás: Enyhe, semmi, vagy később kevés csapadék.

— Vázsonyi és *Heltai Ferenc* afférje. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A főváros mai közgyűlésén tárgyalta *Pető Sándornak* a pluralitás ellen benyújtott indítványát. Helyes vita folyt az indítvány napirendre tűzése felett. Kínos incidens történt *Vázsonyi Vilmos* és *Heltai Ferenc* között. *Heltai* perfid gyanúsításnak mondotta *Vázsonyinak* öt év társadással: és kijelentette, hogy *Vázsonyi politikai befolyása* a belügyminiszterhez való jó viszonyán alapszik. *Pető* indítványának tárgyalását a legközelebbi közgyűlésre halasztották.

— Az Opera eladása. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Beck Vilmos*, a fővárosból Párisba származott operaénekes ma táviratilag megcáfolja azt a híresztelést, hogy ő bérbe akarja venni a magyar királyi Operaházat.

— *Bánffy Dezső* báró betegsége. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Bánffy Dezső* báró, az új-párt elnöke ágyban fekvő beteg, de orvosai remélik, hogy rövid idő múlva felépül. A be-

tegség oka erős meghűlés, amelyből *Bánffy* már előbb is kilábalt volna, de mivel teljes felgyógyulása előtt elhagyta a szobát és kiment a levegőre, újból erősen meghűlt és a baj visszaesett.

— Csak egy virágszálat. *Dr. Múlek Lajosné* az emberszeretet nemes hangján írott fölhívásban arra kéri a közönséget, hogy a halottak napján egy virágszálnak megfelelő összeget adjon a *József főherceg szanatórium* javára.

— Tanári kinevezés. A kultuszminiszter *Neidenbach Emil* tanárjelöltet az aradi kir. főgimnáziumhoz gyakorló tanárnak küldte ki.

— Öngyilkos tábornok. *Bécsből* táviratozik: *Pokorny Viktor* lovag tábornok, aki néhány évvel ezelőtt Pozsonynak volt a parancsnoka, ma egy belvárosi szállodában revolverrel febe lötte magát és rögtön meghalt. A tábornok az öngyilkosságot gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— Elmebajos aradi hivatalnok. A múlt hónapban megírtuk, hogy *Mindszenti Mihály*, az aradi állami jószágigazgatósághoz beosztott földmívelésügyi miniszteri számvevőszék főosztályában szenved és ezért hozzátartozói egy fővárosi elmeegógyintézetben helyezték el. A budapesti törvényszék ma megkereste az aradi törvényszéket, hogy *Mindszenti* elmebetegség miatt helyezze gondnokság alá. Az ügyet *Szabó István* törvényszéki bírónak osztották ki, aki a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg tárgyalást fog kitűzni, amelyre megidézi *Mindszenti* családtagjait és a számára kikendelő ügygondnokot s csak azután fog határozni a gondnokság alá helyezés ügyében.

— Eladó egy hárem. Ambár valószínű, hogy Araden nem igen fog akadni vevő arra az árura, melyet most árverés alá készülnek bocsátani, mégis közé tesszük az „árverési hirdetést” — hátha, talán mégis, ki tudja... Arról van szó, hogy *Abdul Aziz*, Marokkó detronizált szultána, meg akar szabadulni a háremétől.

— Míg uralkodó voltam, — mondotta bizalmasainak — könnyen megbirkóztam a háremmel, mert hát a befolyt adó elégséges volt az eltartásukra. De most, amikor magam is alig bírok megélni, mit csináljak ezzel a kétszáz asszonnyal?

Igy terjedt el a híre annak, hogy kétszáz darab gyönyörű, szép szőke asszony — sovány, karcsú, molett, kövérkés, egészen kövér, alacsony, közép, magas, vegyes — eladó. Meghallotta ennek hírt az igazi szultán, *Muley Hafid*, a detronizált szultán édes testvére.

Uzent is nyomban öcsésének:

— En nagyon szeretem a szőke nőket, nem adnád el nekem a háremedet?

Abdul Aziz még nem válaszolt az ajánlatra. *Abdul Aziz*, ugyanis, haragszik bátyjára és nem szeretné, hogy háreme az ő birtokába jusson. Vár tehát újabb ajánlatokat; de ha ilyenek nem fognak érkezni, — akkor *Muley-Hafid* nemsokára kétszáz darab szőke asszonnyal lesz gazdagabb.

— Jubileum. Szép ünnepnap folyt is ma a *Weiss Mór és fiai* aradi cukorkagyár cég iródszájában. *Walder Simon*, a gyár intézője e napon töltötte be harmincadik évét annak, hogy a cég szolgálatában áll. A jubileum alkalmából, amely különben egybeesik a cég alapításának harminc esztendősi fordulójával, lelkes óvásokban részesítették az érdemes tisztviselőt.

— Cigányok ostroma a nagyvárad fogház ellen. Izgalmas botrány volt ma este a nagyvárad törvényszék fogházában. Az esküdtszék életfogytiglani fogházra ítélte *Mikula Klári* 22 éves szép cigánymenyecskét, aki *Nyika Juon* segélyével megölte és kirabolta *Popa Vezsa* Mikulájt. Az ítélet kihirdetése után a szép cigányasszony örjöngeni kezdett s a börtönőröket harapni, karcolni kezdte. Az

ott lévő cigányok botokkal, késekkel rontottak az örökre s valósággal megostromolták a fogházat. Nagynehezen lehetett őket elűzni.

— Rejtélyes gyilkosság történt tegnap este a temesmegyei Fokut községben, melynek részletei meg nincsenek kiderítve. Az áldozat Velyin Vasul ötven négyven év körüli román földművesgárda, akit ma reggel lakásától nem messze az utcán holian találta. A haltest fején több ütéstől származó hatalmas seb tátongott. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Velyint még tegnap este megölték. A tettest még nem sikerült kinyomozni. A temesvári királyi ügyesség elrendelte a boncolást. A rejtélyes gyilkosság valószínűleg boszu műve.

— Foglyok éhségstrájkja. Zágrábból táviratozzák: A nagyszerb propaganda miatt letartóztatott összes politikai foglyok megkezdték az éhségstrájkot.

— Megszöktetett foglyok. Sitoraljai helyről írják: A lipótvári fogházból megszökött a mi nap egy szerencsétlenségű veszedelmes betörő, de ottton, Szerencsen elfogták és az ottani fogházba rárták, amelyben már egy kóbor cigánybanda volt. A hatóság értesítésére Lipótvárról egy fogházos érkezett Szerencsre, hogy a szökött fogycset vizsgálja, a szökevénynek azonban csak hűt helyét találták. A fogycennek szerencsét barátai ugyanis éjjel a fogház folyosó-falát az utcáról kiásták, a folyosóról onnan a lakatok leörése után a fogházba hatoltak, melyben a lipótvári fogycen és a cigányokon kívül még néhány parasztlány volt elzárva. A cigányok után a bilincsbe vert fogycet a falba ázott lyukon az utcára vitték, ott megváradították bilincseiől s mind annyian nyomtalanul eltűntek. A fogházban maradt parasztlányokat a cigányok megöléssel fenyegették, ha szólanak mernék.

— A Központi szállodában a mai naptól kezdve egy budapesti első női filharmonikus zenekar hangversenyt tart. 3485

— Tulzsufolt raktár miatt elegáns női táskák és más bőrök melyen leszállított árban és mindenféle kórus lábtörők, fürdő gyékények, parquetták, kék és más háztartási áruk, pipere és illatszerek nagy választékban kaphatók Hegedűs Gyula kávé, pipere és illatszert üzletében, Arad, Andásey tér 15. 3411

— Perzsa szőnyegek. Perzsa szőnyeg raktár Szabadeg tér 10. szám alatt megnyitott. Schwarz Zsigmond. 3193.

— Likör aromák kitérő Hőzők előállítására; — házilag — Vojtek és Welszál. 191

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Salnye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

1901

TORVÉNYKEZÉS.

A daktiloszkópia

az aradi járásbírósnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23

A modern nyomozási rendszer egyik legbiztosabb eszköze, a daktiloszkópia már három év óta alkalmazásban van a törvényszéki fogházak területén. Most az igazságügyminiszter a jövő év elejétől kezdve az összes járásbírósi fogházakban is életbe akarja léptetni, hogy az elítéltekről ujjlenyomatot vegyenek fel.

Meg a január elsején kibocsátandó miniszteri rendelet az aradi törvényszék területén lévő járásbíróságokat készenlétiül ne találja, Szentkereszthy Zsigmond báró, a nagyváradi tábla elnöke leírt Fabián Lajos dr. aradi törvényszéki elnökhöz, hogy hívja fel a járásbíró-

ságok vezetőit, jelöljenek ki egy egy bírósági tisztviselőt, vagy fogház őr, akit asztán a november 2., 3. és 4. napján a nagyváradi igazságügyi palotában tartandó tanfolyamon megtanítanak az ujjlenyomatok felvételére. A daktiloszkópiához szükséges készülékeket az ország összes járásbírósi részére a váci fegyintézet készíti és küldi meg január elsején.

Fabián Lajos dr. törvényszéki elnök a rendeletet október kilencedikén megküldötte az aradi törvényszék területén lévő járásbíróságok vezetőihez, akik ma küldötték meg a daktiloszkópia elsajátítására kijelölt egyének névsorát. A borosjenői járásbírósnál Szilágyi István írnokot, a kishajdú Brandner János fogházost, a nagybucyáni Tomics János írnokot, a nagyhalmafi Székelyhidy Imre fogházost, a máriaradnai Koch Rózsó írnokot, a pécskai Kukker János fogházost s a világosi Móres István írnokot küldi ki. Az illetők három napi nagyváradi tartózkodásának költségét a kincstár viseli.

S Flatal gonosztevő. Egy tizenöt éves, többször büntetett fiú állott ma ismét az aradi törvényszék előtt. Pagura Antal a múlt év májusában alkalmatlanul behatolt Kovács Karolin kamrájába s onnét egy csupor zseir, továbbá három tojást ellopt. Előtte a törvényszék a január tizenhatsodikán tartott főtárgyaláson három napi fogházra ítélte. A fiú felebbezett s ekkor a nagyváradi tábla az első bíróság ítéletét megsemmisítette és új eljárást rendelt el. Ennek alapján a törvényszék ma újból tárgyalás alá vette az ügyet és Pagurát ugyanazért a bűncselekményért hat hónapi fogházra ítélte, a melyet javítóintézetben fog kitölteni. A züllött fiú, akit a mai főtárgyalásra is a kassai javítóintézetből vetettek elő, most nem élt az ítélet ellen felebbezéssel, hanem meggyugodott, sőt megköszönte a bíróságnak a súlyos ítéletet, mert, mint mondta, így legalább módjában lesz az asztalosmesterséget teljesen elsajátítani. Pagura jelenleg hat hónapi büntetését tölti a kassai javítóintézetben, ahol az intézet felügyelő állítása szerint szorgalmasan dolgozik és jó magaviseletet tanúsít, úgy, hogy kilátás van arra, hogy tiszteletes ember válik belőle.

APRÓSÁGOK.

— Fővárosi levél. —

(Miért forrong a néppárt?) A pár nap előtt kimúlt magyar delegáció egyik plenáris ülésén szokatlanul nagy és nyüzsgés verte föl a különben néptelen képviselőházi folyosót. Vidéki tisztelendők jártak keltek tarka ornátusban, hatalmas keresztrel és Molnár János prelátus körül sűrűtek-forgáltak, aki prelegált nekik. Hogy miről, ezt nem tudta senki s erre volt kíváncsi különösen az újságíró karzat. Molnár bement később a terembe és nem lehetett hozzáférni. Egy élelmes újságíró a karzatról fehér lapot dobott Zboray Miklós ölébe, aki tudvalevően a néppárt vezérkarához tartozik. A cédulán ez állott:

Miért forrong a néppárt?

Zboray, aki szereti a dévajkodást, tovább adta a kérdést Molnár vezérnek, aki elsősorban illetékes arra, hogy ilyen nehéz politikai kérdésekben fölvilágosítást adjon. A prelátus elolvasta a kérdést, aztán újra elolvasta, egy pillanatig gondolkozóba ráncolta homlokát, majd kiderült arccal ceruzát fogott és a következő feleletet írta le:

Mert régóta nem adtam vacsorát.

A válasz visszakerült a kíváncsi újságíró kezéhez. Molnár pedig aznap se adott vacsorát, de azért a néppárt papjai és ügyvédei jóllaktak. Állítólag — Hoffmann Hugó altábornagy csipős, paprikás riposztjától, amelylyel Molnár Jánost elintézte.

(Mulatságos tévedések.) Erős próbára tették az utóbbi napok megáradt eseményei a sajtót. A

spanyol király látogatásától kezdve, a pesti vizpánamáig annyi mindent történt ebben a mozgalmas hónapban, amennyiből boldogabb időkben évekig megéltek az újságok. Nem csoda, ha ebben a lázas munkában elevenebb akcióbba lépett a szerkesztőségek ördöge: az elírás, aminek megtestesítője a híres Leiter Jakab. Néhány ilyen leiterjakabot szedünk csokorba.

Rudolf trónörökös szobrának leleplezéséről írván, az egyik budapesti reggeli lap a következő hangulatos sorokat szentelte Stefánia főhercegnének: „Lónyay grófné az emelvény felé ment, könnyedén megemelte csipkés szoknyáját, miközben alulról lelkes éljenzés volt hallható.” Ezeren a rejtelmes hangokon még ma is mulatnak Budapest. — Egy másik lap az osztrák delegációról írott beszámolójában produkált egy pokoli tévedést. Klófac delegátus beszédét kellett lefordítani és a német könyvnyomtatás, amelyet itt Pesten szerkesztett egy bécsi kolléga, a folyóiratlagos kiadásban így kezdte a tudósítást: Redner führt weiter. (Szólok tovább folytatja.) A magyar lap ezt így fordította: Redner tovább folytatja. Így született meg a hatvanegyedik osztrák delegátus.

A harmadik sajtószerényeteg egy német újságban látta meg a napvilágot. Távirat jött Bécsből, amely arról szelt, hogy hat angol hadihajó elindult a Mármara (Márvány) tengerre. A pajkos redakciós kobold belekukkantott a telegrammba, amely nyomban tartalmat változtatott s így jelent meg: „Hat angol hadihajó elindult Mármaros-ba”. Akik pedig Mármarosban ezt a német lapot olvasták, remegve várják az angol ágyuk megdördülését. Valahol Técső vagy Örkörmező vidékén ...

(Szomorúság a Bimbó utcában) Politikai körökben feltűnt, hogy Bánffy Dezső az utóbbi időben egyáltalán nem szerepel, sőt minden protestánát foglalkoztató Ne tameréről se mondta el véleményét. Azt híresztelték, hogy teljesen visszavonult, de Bánffy megcáfolta ezt a hírt. A volt miniszterelnök nem gondol arra, hogy abbahagyja a politikai küzdelmet; egészen más okok tartották vissza a fórumtól. Hetek óta súlyos beteg van megint a bimbó-utcai palotában. A báró egyetlen leánya, Dóra baroness sarlachban fekszik. Tavasz óta nem vonult el a baj Bánffy hajlékából. Kora tavasszal állta ki a súlyos operációt szüleinek dédelgetett kedvence, a bájos és okos báróklaszszony, az utóbbi időben Bánffy Dezső báró betegeskedett sokáig, a Ház szabadságolta is két hónapra, most újra a leányát döntötte ágyba a betegség. Szomoru a csöndes utca csöndes palotája, a látogatók is halkkal, lábujjhegyen keresik föl a kegyelmes urat, akinek szimpatikus egyénisége, még a politikai ellenfelek táborából is visszahódítja a régi barátokat. Pedig szétfoszlott a hatalom, vége az egész rendszernek, mellette sorra kibuktak, elhulltak vagy meghaltak a bajtársak, — róla pedig, a hatvanöt éves emberről tudják, hogy másodszer nem fogja kiverekedni a miniszterelnöki széket.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Az országos vásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28.

Még csak a hét elején vagyunk és a Boros Beal-téren máris felhalmozódott a főképen almát, diót és szilvát áruló erdélyi románok száma. Már messziről fehér szálkák és dzsák jelezik őket.

Az üslöt még nem indult meg teljesen, csak itt-ott történik kisebb-nagyobb eladás, azonban a kötött árak még nem mérvadóak és a vélemények a még növekvő hozattal számításba véve, amelleti szóznak, hogy a most követelt áraknál alacsonyabban ju hatni majd a piacra került árak birtokába.

Általában a vásár a cikkeken péntek és szombaton fog kifejlődni, élénkebb lenni.

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. szám.

Készít irodai, üzleti és butorberendezéseket a legjutányosabb árakon. 3389

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati közlönye. —

Budapest, október 28

Amerika 1-el magasabb. 10 ezer mm. 5—10 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Dél zárlat	2 órai zárlat
Búza áprilisra . . .	12.22—12.23	12.28—12.29
Tengeri májusra . .	7.54—7.55	7.55—7.56
Rozs áprilisra . . .	10.17—10.18	10.22—10.24
Zab áprilisra . . .	8.48—8.49	8.54—8.55
Búza 1909. októberre . . .	10.80—10.81	

Zárul 5 órakor:

Csemeték hitelrészvény	632.25
Magyar hitelrészvény	738.50

Egyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a 5816

SCOTT-féle Emulsiót

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyet — a halast — kérjük figyelmeztetni.

IDEGENEK ARADON.

— Október 28. —

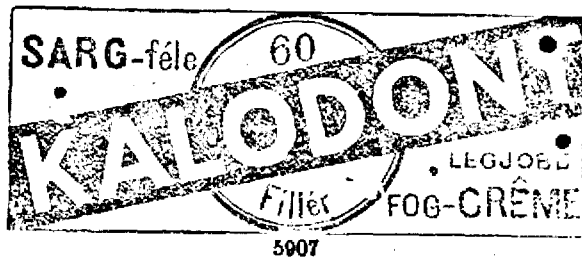
Fehér Kereszt szálloda. Schwarz Rikárd utazó Budapest. — Schwarz Saimon utazó Moravica. — Geringer Ignác utazó Budapest. — Brück Miksa utazó Budapest. — Kemény Bertalan utazó Zsolna. — Weiner Sándor mérnök Budapest. — Hauser János utazó Budapest. — Fritsch József igazgató Miskolc. — Schreiber Mihály mérnök Budapest. — Stern Henrik utazó Bécs. — Roth Bertalan kereskedő Besztercebánya. — Nagy Sándor állatorvos Temesvár. — Glück Adolf kereskedő Pankota. — Menckel Adolf utazó Budapest. — Geber Gyula kereskedő Budapest. — Szász Odón utazó Budapest. — Gaál Vilmos utazó Törökszentmiklós. — Weisz Jakab utazó Budapest. — Fenyves Sándor kereskedő Budapest. — Weisz Iván kereskedő Tata. — Mézős Béla utazó Bécs. — Krajcsócs Ferenc főerdész Lipka. — Weisz Herman utazó Bécs. — Gonda Lajos utazó Bécs. — Kesztyély G. utazó Fiume. — Fleischer Dávid utazó Bécs. — Eisenhardt Pál utazó Ausztria.

Központi szálloda. Fedes Ernő kereskedő Budapest. — Thaller Leo utazó Budapest. — Pollák Artúr utazó Budapest. — Cséte Mihály gazdálkodó Nagyhalmagy. — Bardach Mór utazó Budapest. — Hell Rudolf kereskedő Budapest. — Ifj. Steinhart Lajos bányavezető Ozd. — Brauswetter Vilmos művész Szeged. — Szöllősy János dr. ügyvéd Szászváros. — Altmann József utazó Budapest. — Révay Gyula utazó Budapest. — Bekor Armin utazó Budapest. — Jaulusz Henrik utazó Budapest. — Wolner Lajos utazó Budapest. — Szilassy Ferenc utazó Budapest. — Hercei Valér Károly utazó Budapest. — Stern Lajos utazó Budapest. — Kasznár Armin ker.

utazó Budapest. — Wolf Náthán fatereszkedő Budapest. — Talos József intéző Kassa. — Schrenker Ferenc utazó Budapest. — Gonda Lajos számellenőr Budapest. — Hetley István felügyelő Ménés. — Fenyő Imre utazó Budapest. — Spilmann Sándor utazó Budapest. — Herceg József utazó Budapest. — Kolban Zsigmond utazó Budapest. — Hermann Mór utazó Budapest. — Lox Gusztáv fatereszkedő Budapest. — Böhm Mihály gyáros Nagykikinda. — Herovitz Lipót bérlo Temesvár. — Báron Géza kereskedő Budapest.

Vass szálloda. Brún M. Lajos utazó Budapest. — Frommer Fülöp utazó Budapest. — Bodes Zakariás plébános Laáz. — Theis Antal kereskedő Temesváralja. — Nagy Géza lelkész Dévaványa. — Korody Gergely tanító Hátszeg. — Greku Jenő kereskedő Hendol. — Jeronschek Lajos ékszerész neje Budapest. — Grosz Albert utazó Budapest. — Bistrán Vazul lelkész Világos. — Schwarz Lajos utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Benkő Miklósné tanítónő Mármarosziget. — Papp Jenő utazó Budapest. — Mészáros János kir. tanácsos özvegye Budapest. — Mannheim Gusztáv utazó Budapest. — Schuster József fatereszkedő Rezsnyó. — London Lajos utazó Pankota. — Porjesz Adorján utazó Budapest. — Kutscher Mihály utazó Tapolcsány. — Benedek Franciska tanítónő Csermő. — Neustadter Frigyes utazó Brassó.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1908. évi október hó 29-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

A remény.

Halász tragédia 4 felvonásban. Írta: Herman Heyermans. Fordította Márffy Károly.

SZEMÉLYEK:

Johanna Károly	Follinszuo.	Léni	Benkőné
Barend	Kesztyer E.	Simon	Hunyady J.
Róza	Mátonfi R.	Mavis leánya	Körösy Juci.
Cobus	K. Kápolnai J.	Jansen	Várnay Jenő.
Péter	Leóvey Leo.	Klewentina	H. Harmath J.
	Polgár S.	Kaps könyvelő	Ditrői Mór.

Kiadás este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadtság-tér mellett.) London.

Műsor 1908. október hó 29-én csütörtök:
1. Pénaszekrény. Komikus. — 2. Dráma az éjszakában. Dráma. — 3. Sacerdot fogás. Kacagtató. — 4. Brazília. Természet után. — 5. Hortyogás parancsszóra. Kacagtató. — 6. Megszokott ló. Mulatságos. — 7. Amerikai reklám. Hamor. — 8. London. Látványosság.

Előadások: Este 6 órától 11 óráig.

Minden előadás alatt katonasági játékok. — Csúszás.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 50 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

Pénteken este kilenc órakor Jézus élete és halála.

Biblikus dráma.

Mérsékelt felemelt helyekkel.

WILTZEL

Világkiállítás St. Louis 1907. 373-II.

Jobbban tisztít, mint más fémisztítók.

Eladó

I katasztrális hold beültetett szőlő, a motoros megállótól

1/4 órányira 3401

Loosz Jánosnál, Világos.

Ugyanott eladó egy teljesen berendezett szikviz gyár.

Seiler Bertalan

paszmányos és gombkötő üzlete

Arad, Weltzer János-u. 13. sz.

Zsinor, gomb, bojtok és rojtok

Állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden esetben vágó munkát a leggyorsabban készít.

868

Sirolin

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

Tüdőbetegségek, szamár, köhögés, szamár, influenza.

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

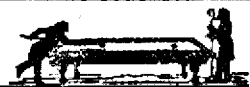
Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

„Roche”

Használati utasítás és a készítmény, megnevezés a készítmény, készítmény, készítmény.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

Hartmann János

Aradon, Kazinczi-utca 11. sz. alatt.
Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Teke-asztalok behuzását a legújabb saját szisztémáim szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhova a vidékre is elmegyek, saját szöveteimmel.

Műhelyből kikerült árukért, különösen a dákók egyenességéért egy teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árendemény.

Használt golyókat veszek és eserélek. Gyors és pontos kiszolgálásért köszöködem.

Saját francia gyártmány szerint készült dákók óriási választékban 2 k.-tól 100 kor.-ig. Régi ócska teke-asztalokat újjáalakítok s becserélek.

Nagy raktár kész billiárdokban! Olcsón kapható legújabb fordítható Elipsis Billiárd. 741

**Használt
ólom**
megvételre kerestetik

Vászon maradék olcsón kapható!

Több mint 25 év óta elismert legelsőbb bevásárlási forrás.

Kilényi C. és Társa

divat, kősmű, rövidaru és fehérnemű üzlet a „Kék golyóhoz”

Arad, József főherceg-ut 11. szám.
(Karlina-utca sarkán)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legújabb kosztüm kelmékben, blouze selymek, flanel és barchendek remek mintákban, vásznak, szőnyegek, asztal- és ág-garnitúrák nagy választékban. Szőrmé-boák, sapkák, keztyűk, trikók, posztó és berzini kendők a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Különlegességek gyermek plüsch és berlini kabátkák, ruhácskák és Capischónokban. Gyermekcipők, iskolatáskák, sarkosorok és még igen sok cikk 1931

Legolcsóbb bevásárlási forrása.

Vászon maradék olcsón kapható!

Legideálisabb szer az arc és kéz bőrének ápolására az

„Nzor”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszárakban és gyógy-áru üzletekben.

Főelárulási hely: 1513

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyára nagykereskedő araknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, aspellenzók, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vasosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszakszóltnak. 1503

Nagy választék sárkerítés mintákból természetesen nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

64751—908. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságának 5694—150—1902. sz. alatt kelt jogerős határozata alapján, tekintettel a lényegesen megkisebbedett vásári területre figyelemmel a mézes-bábos iparosokat, hogy a Szabadság- és Andrássy-téren, valamint a József főherceg uton az eddigi szokásos nagy terjedelmű ponyva sátraikat többé fel nem állíthatják, hanem ezen sátrak helyett csakis legfeljebb 3 méter szélességű deszka vagy fávázas ponyvasátraikat használhatnak.

Arad, 1908. évi szeptember hó 28-án.

Sariot,
főkapitány.

POROSZ MAGYAR KÖSZÉN

KOKSZ (PIRSZÉN)

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhöz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán.

Telefon 46.

451

Telefon 46.

DIZSMÖMUNKÁK

MONTIROKÁSON

IRÓMAPPÁK.

ARADI NYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZE

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
MEL A LEGTÖBB SZERZŐSÉGET
MAGYAR KÖNYVKÖTÉSZEK RÉSZÉRE

DIZSDOBOSOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

APRO HIRDETÉSEK.

A K I N E K

ismerettség híján

háztartásra,
szelvényezőre,
kötővelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinszellőre,
kardosra.

kulcsár,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy,
irodászolgára,
pénzbevezetőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

A K I

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát.

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

A K I

üzlethezket vétel vagy bérbevételei céljából keresi;

A K I

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetés

rovatait használja.

Ügyes fiatalember,
ki már irodai teendőkben gyakorlott, azonnali belépésre kerestetik.
Ajánlatokat (legjobb személyesen) „Ügyes” jelígyével a kiadóhivatalba beadni.

Szellő őzpár

bak és suta, 1¹/₂ évesek, eladó. Megkereséseket „Vadaskert” alatt a kiadóhivatal továbbítja. 3428

Üzleti könyvek:

strazák, másolókönyvek stb. Irodai kellékek, írószerek, levélpapírok és ügyvédi nyomtatványok legkedvezőbb beszerzési forrása. Kerpel László könyv- és papirkereskedése. Ugyanott egy jó Meidinger-kályha eladó. 3181

Szatócslület

előnyös feltételek mellett azonnali kiadó Mikes Kelemen-u. 58. 3432

2—3 kilométer

ócska, használható iparvasúti vágány kerestetik. Cím a kiadóban. 3431

Két gyermek mellé

felvétetik egy 12—14 éves szép árva leánya. Kellemes és állandó otthonra talál. Levelek „Gyári tisztviselő” címre a kiadóhivatalba küldendők. 3425

Házvezetőnőnek

menne egy jó magaviseletű, a háztartás minden ágában jártas nő. Felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál. 3438

Pörkölt szalonna,

légenszáritott, kapható Rauchbauer Nándornál Ujszentannán 130 koronáért métermássánsként. 3111

Eladó házak.

Mórián utca 7. számú és Mikes Kelemen-utca 3. sz. Bővebbet ugyanott. 3311

Ügyes segédet

keresek vegyeskereskedésembe november 1-re, esetleg azonnal is beléphet. Brandeiss Henrik Simánd. 3404

24 éves iparos leány

gazdasszonynak ajánlkozik magányos urhoz vidékre. Cím a kiadóhivatalban vadromsa jelígyével. 3418

Őszi blouze album,

a legújabb eredeti szabásmunkákkal, dus tartalommal 1-50 fillérérthapható Ingusz I. és fia könyvkereskedésében Arad, Weimer János-utca. 201

Kitűnő

jó ízű, jó fajta alma kapható kisebb-nagyobb mennyiségben János János urnál, Lahner György-utca 7/a. sz.

5251—1908. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy Melczér Károly végrehajtónak, Gerich Jenő végrehajtást szenvedő elleni 197 kor. 20 fill. tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a világi kir. bíróság területén lévő, Kovaszincz község határában fekvő, a kovácszinczi 795. sz. tjkvben A. + 1. sor. 4629—4631. hrsz. szőlőnek B. 9. a. Gerich Jenő végrehajtást szenvedett illető hányadára 1836 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi november hó 9-ik napjának d. e. 9 órájkor Kovaszincz község határában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alul is eladatul fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 133 K. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelzett óvadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világos, 1908. évi augusztus 4.

Kir. járásbíró, mint telek könyvi hatóság.

Pevélni,
kr. alv.

ARADI KÖZLÖNY

V. 2125—1908., 2665—908. és 2008—908. szhoz.

Arverési hirdetmény.

Közölni tetetik, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében a Rudolfsheimi, a Zolyomi és az az aradi kir. járásbíró A. II. 200, Sp. 900. és 13650. számú elrendelő és az aradi kir. járásbíró ságnak 1908. V. 2125, 2665. és 2008. számú kiküldő végzése folytán Eduárd Beyer, Polgár Kálmán hivatalból jelentkezők és Dermen-csin Antal végrehajtató javára, lakos ellen 109. K. 70 f., 86 K. 86 f., 8223 kor. tőke s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 5658 koronára becsült új butor árak és egyebekből álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínen, vagyis Aradon, Deák Ferenc-utca 30. sz. 1908. évi november hó 9 napjának d. u. 3 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsár alul is el fognak adatulni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le- és felülfoglaltak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1908. évi október

tus hó 15. napján.

3423

Najmányi Béla,
bíró végrehajtó.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Romániában a vasútvonal megrongálódása miatt e héten nem kapok Romániai olcsó halakat, csupán Orsovai és Apatini édes vízből élő halakat, melyek a hordókban még usznak, lehet csőtörők reggeltől kezdve üzletben kapni.

Azonkívül mindenféle déligyümölcs, főleg nom faju erdélyi almák, u. m.: Batul, Ranet és Csiklós és mindenféle kőser füstölt húsrak kaphatók.

Együttel felkérem a t. szőlőtermelőket, kiknek még eladó jó minőségű csemege szőlője volna eladó, azt velem megvétel végett tudatni sziveskedjenek. Tisztelettel

BREGER J.

hal, csemege és fűszerárú üzlete Arad,

Szabad-utca 4. sz. — Városi és

megyei telefon 615. szám. 2574

5418—1908. kh. sz.

Hirdetmény.

Az 1902. évi 27296—645. sz. közgyűlési határozat alapján közölni teszem, hogy az Aradon üzlettel és állandó lakással nem bíró nem magyar honos vas és porcelán kereskedők az országos vásároknak alkalmával csak a Ferenc-téren telepedhetnek le és csak sátrakkal árusíthatnak.

Akik ezen, a vásári rend fenntartása érdekében tett intézkedést megszegik, az 1879. évi XL. t.-cz. 78. §-a alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek s ezenkívül az árusítástól is eltiltattak.

Ujból kiadott 1908. október hó 24-én.

Green,
h. főkapitány.

Városi és megyei telefon 663. szám.

Uj vállalat.

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. közönséget értesíteni, hogy helyben, Asztalos Sándor-utca 10. sz. alatt

Áru-bizományi irodát és mintatelepet nyitok.

Munkaköröm elsősorban a Nowotny J.-féle cs. és kir. prágai fegyvergyár összes gyártmányainak terjesztésére fog irányulni, továbbá fog alkózom többféle szakmabeli áruknak, mint fényképkészítők, gramofonok, látesővek és hangszerek bizományban való e'adásával, illetve rendelések felvételével kényelmes részletfizetésre is.

Eredeti Helm-féle Meidinger-kályhák minden nagyságban és kivitelben nálam megrendelhetők részletfizetésre is. Eredeti minták nálam megtekinthetők. 3367

Szives bizalmat és pártfogást kér

RUDAS SAMU.

Képes árjegyzékek ingyen.